

FRÅN BERG OCH DAL

SAMLING

AF

SVENSKA FOLKVISOR OCH FOLKLEKAR

UTGIFVEN AF

A. E.

STOCKHOLM. P. A. NORSTEDT & SÖNERS FÖRLAG.

SVERIGES JUNGDOM

TILLEGNAS

DENNA SAMLING.

FÖRORD.

Det har, och visserligen ej utan grund, blifvit yttradt, att den moderna skaldekonsten stått högt eller lågt, i samma mån som hon närmat sig till eller aflägsnat sig från folkpoesiens källflöden. Utan tvifvel gäller detta påstående äfven om enskilda personers och hela släktens känsla för det sköna. Denna är stadd på rätta vägen, endast om hon hälst dväljes i det flärdfria och konstlösa, det innerliga och natursanna. Nordens folkpoesi eger i rikt mått dessa egenskaper, och därför har hon städse utöfvat en stark dragningskraft på alla för det enkla och naturliga öppna sinnen, icke minst barnens. Men fastän i vårt land samlandet af folkvisor, folklekar och folksagor tidtals fortgått med både ifver och framgång, har det vunna materialet ännu ej blifvit, i förhållande till sitt värde, användt till det uppväxande släktets båtнад. Föreliggande samling af visor och lekar är ämnad till ledtråd för den svenska ungdomens införande i folkpoesiens rika skattgömma. Första afdelningen, hvilken upptager folkvisor — till allra största delen härstammande från äldre tider — vill först och främst vara en läsebok för denna del af literaturen. Syftet med lekarnas upptagande är att i hem och skolor bereda ingång för de själ och kropp uppfriskande tidsfördrif, som fordom mer än nu utgjorde de svenska barnens glädje. Enär både visor och lekar äro diktade för att sjungas och ej ens kunna rätt begripas utan i förening med melodierna,

har musik tillfogats för att möjliggöra en riktig uppfattning. För att öka bokens användbarhet i hemmen äro visorna försedda med lätta ackompanjement. Dermed har ock den fördelen vunnits, att det lilla arbetet kan användas jämväl som sångbok. Särskildt med afseende på sistnämnda ändamål äro, för melodiernas skull, upptagna några sånger: "Skades klagan", "Du gamla, du friska, du fjällhöga Nord", "Värmlandsvisa" m. fl., hvilkas ord skrifvits i nyare tider. De meddelade styckena af båda slagen äro tillräckligt många för att tillstädja ett efter olika förhållanden lämpadt urval.

Undertecknad, som före tryckningen hade tillfälle att taga kännedom om detta arbete, tvekade ej att tillstyrka dess offentliggörande. Urvalet, liksom behandlingen af texten och musiken, synes mig nämligen vittna om god urskilning, och de vidfogade ordförklaringarna röja ett lofvärdt bemödande att göra textens innehåll begripligt äfven för barn.

N. LINDER,

Lektor vid Högre lärarinneseminarium
i Stockholm.

Den 4 Nov. 1878.

Du gamla, du friska, du fjällhöga Nord!

Med kraft och värme.

The first system of musical notation is in treble and bass clefs with a key signature of two sharps (F# and C#) and a common time signature (C). The melody is marked with a forte *f* dynamic at the beginning and a piano *p* dynamic at the end. The lyrics are written below the notes.

Du gam-la, du fri-ska, du fjäll-hö--ga Nord, Du

The second system of musical notation continues the melody and accompaniment. It is marked with a mezzo-forte *mf* dynamic. The lyrics continue below the notes.

ty-sta, du glädje-ri-ka, skö---na! Jag

The third system of musical notation includes a *cresc.* (crescendo) marking above the staff. The melody and accompaniment lead to the final line of the verse.

hel--sar dig, vä-na-ste land uppå jord, Din

Från berg och dal.

sol, din himmel, di-na ängder grö -- na! Din

sol, din him-mel, di - na äng - der grö --- na!

Du gamla, du friska, du fjällhöga Nord,
 Du tysta, du glädjerika, sköna!
 Jag helsar dig, vänaste land uppå jord,
 Din sol, din himmel, dina ängder gröna!
 Din sol, din himmel, dina ängder gröna!

Du tronar på minnen från fornstora dar,
 Då äradt ditt namn flög öfver jorden.
 Jag vet, att du är och du blir, hvad du var.
 Ack, jag vill lefva, jag vill dö i Norden!
 Ja, jag vill lefva, jag vill dö i Norden!

I.

VISOR.

Hell honom, som qvad!
Hell honom, som kan!
Fröjde sig de, som fattat!
Lycklige de, som lyssnat!

Håvamål.

Neckens polska.

mf

Djupt i hafvet på deman - te - hällen Necken hvilar i

p

grönan sal. Nattens tärnor spänna mörka pellen

Öfver skog, öfver berg och dal. Qvällen härlig står i

p *dim.*

svartan hög-tidsskrud; När och fjärran ej en susning, intet ljud

a tempo *f*

Stör det lugn öfver nej-den rår, När hafvets kung ur gyllne
bor-gen går. När hafvets kung ur gyllne borgen går.

pp

Djupt i hafvet på demante-hällen
Necken hvilar i grönan sal.
Nattens tärnor spänna mörka pellen
Öfver skog, öfver berg och dal.
Qvällen härlig står i svartan högtidsskrud;
När och fjärran ej en susning, intet ljud
Stör det lugn öfver nejden rår,
När hafvets kung ur gyllne borgen går.

Ågirs döttrar honom sakteliga
Gunga fram på den klara sjö.
Harpans ljud de gå så sorgeliga,
Söka fjärran en våg att dö.
Fast hans öga står åt dunkla himmelen,
Ingen stjerna bådär nattens drottning än;
Freja smyckar sitt gyllne hår;
Och Necken så sin sorg på harpan slår.

»O, hvar dväljs du, klaraste bland stjernor,
 I den blånande skymningsstund?
 Du, som fordom, en af jordens tärnor,
 Var min brud uti hafvets grund,
 Och, när hjertat brann vid mina ömma slag,
 Smög så skön och blyg de tjusande behag
 Mot min barm i den svala flod;
 Och gyllne harpan stum på vågen stod.

Men dig Oden bjöd högt öfver jorden
 Evigt stråla från Gimles famn.
 Med sin harpa sångarn enslig vorden
 Qvar blott eger din bild, ditt namn.
 Men en dag, när Midgårdsormen reser sig,
 Gudar väpnas, allt förlossas — då hos dig
 Skall jag åter på vågor blå
 För nya verldar gyllne harpan slå.»

Så den sorgsne. Men vid himlaranden
 Freja huldt genom natten ler.
 Evigt på den guldbeströdda stranden
 Sina tårar hon glänsa ser.
 Och sin vän på hafvet helsar hon så mild;
 Vågen speglar, darrande, den huldass bild;
 Necken höres på böljan blå
 Så gladelig sin gyllne harpa slå.

Nattens tärnor, klara stjernor alla,
 Gå till dans i den stilla qväll,
 När de skära silfvertoner skalla
 Öfver stranden, från häll till häll.
 Men när blodig dagens drott i östern står,
 Bleknande och rädd den blida stjernan går;
 Sorgligt afsked hon blickar ner;
 Och gyllne harpan klingar icke mer.

Den bergtagna.

Långsamt.
mf

Och jungfrun hon skul-le sig åt ot-te-sången gå.

pp rall. à tempo

Tiden görs mig lång. Så gick hon den vägen åt

pp rall.

hö-ga berget låg. Men jag vet, att sor-gen är tung.

Och jungfrun hon skulle sig åt ottesången gå.
 — Tiden görs mig lång. —
 Så gick hon den vägen åt höga berget låg.
 — Men jag vet, att sorgen är tung. —

Hon klappade på bergadörren med fingrarna små:
 »Statt upp, du höge bergakung, drag låsen ifrå!»

Och upp steg bergakungen, drog låsen ifrå.
Så bar han den bruden i silkessängen blå.

Så var hon i berget i åtta runda år,
Fick sönerna sju och en dotter så bård.

Jungfrun hon gångar sig för bergakungen stå:
»Ack gifve, att jag finge till moder min hengå!»

»Och nog kan du hem till din moder få gå,
Blott att du ej vill nämna sju barnen de små.»

Och när som hon kom på sin kära moders gård,
Ute för henne huld' moderen står.

»Och hvar har du varit så långan en tid?
Nu hafver du väl varit uti rosende lid?»

»Och inte har jag varit uti rosende lid;
I berget har jag varit så långan en tid.

I berget har jag varit i åtta långa år;
Der har jag födt sju söner och en dotter så bård.»

Bergakungen in genom dörren steg:
»Hvi står du här och talar så mycket ondt om mig?»

»Och inte har jag talat något ondt om dig,
Men väl om det goda du gjort emot mig.»

Så slog han henne på blekan liljekind,
Så blodet det stank på snörekjorteln fin.

»Packa dig på dörren, och låt det ske fort!
Och aldrig skall du komma inför din moders port.»

»Farväl, min käre fader! Farväl, min hulda mor!
Farväl, min kära syster! Farväl, min käre bror!

Farväl, du höga himmel! Farväl, du gröna jord!
Nu reser jag till berget, der bergakungen bor.»

Så redo de sig öfver den mörka, långa skog.
Hon bitterligen grät, men bergakungen log.

Så gingo de berget sex gånger omkring;
Så öppnades dörren, och de stego in.

Ung' dotteren framsatte den röda gullstol:
»O, hvilten er här, min sorgbundna mor!»

»Och hemten mig in de glasen med mjöd!
Derur vill jag dricka mig sjelfvan till död.»

Och första dricken hon af mjödglasen drack,
— Tiden görs mig lång. —
Hennes ögon de lycktes, och hjertat det brast.
— Men jag vet, att sorgen är tung. —

Grefvens döttrar vid Elfvabolid.

Ej för långsamt.
mf

Det bod-de en grefve vid Elf-va-bolid. Han

ha--de tre döttrar, och rara voro de Med den ä - ran.

Det bodde en grefve vid Elfvabolid.
Han hade tre döttrar, och rara voro de
Med den äran.

Den första var så dägelig, den andra var så grann,
Den tredje had' förlofvat att aldrig taga man.

Det spordes öfver vatten, det spordes öfver land,
Det spordes till Necken i Elfvabostrand.

Och Necken han simmer sig till sjöhvitan strand;
Der kläder han sig till en vacker herreman.

Den herren kom farande till Östervalla gård,
Och ute stod jungfrun och kammade gult hår.

»Och ständar sköna fröken här och kammar sitt hår?
Mig lyster att sjelf sätta gullkronan på.»

Och fröken hon gångar sig i stensalen in:
»Krist gifve, den herren han måtte blifva min!»

Och Necken han gångar sig i stensalen in,
Han önskar i sitt hjerta den jungfrun vara sin.

»Och lyster sköna fröken till kyrkan fara?
Men sjelf så ville jag kusken vara.»

Han körde öfver vatten, han körde öfver spång,
Han körde den jungfrun för den sista gång.

»Och käre min herre, I kören ej så fast!
Mina tömmar äro af silke, de äro ej af bast.»

Han körde öfver berg, öfver dalar och land,
Han körde så långt uti Elfvabostrand.

»Och käre min herre, I fören mig till land,
Och eder vill jag gifva mitt rödaste gullband!»

»Ditt röda gullband jag passar inte på,
Och aldrig skall du ur vagnen min gå.»

»Och käre min herre, I hjälpen mig på ö,
Och eder vill jag gifva min gullkrona röd!»

»Din gullkrona röd jag passar inte på,
Och aldrig skall du på den gröna jord gå.»

»Och hemma gråter fader, och hemma gråter mor,
Och hemma gråta systrar och så min lille bror.»

»Hemma må de gråta och gråta hvem som vill,
Men nu så är du inne, nu hör du Necken till.

Hemma låt dem gråta och gråta hvad de må,
Men aldrig skall du mera det gröna landet nå.
Med den äran.»

Skades klagan.

Något långsamt.

mf.

Satt i sin sal Njords be-dröfvade maka

På o - ro - lig strand och hörde vå-gen gny. Natten så lång

klagande svanorna va-ka, Må-sar skria, sömnens

f accel.
hul-da älf-vor fly. Bore mulen ses å de tunga skyar stå,

Sina gråa, dim-mi-ga tält kring stranden slå.

p
Hör, hur Ska-de kla-gar! Gläd-jens sommar-da-gar

rit.

Hon i sin fa - ders hem vill se till - - - ba-ka.

Satt i sin sal
 Njords bedröfvade maka
 På orolig strand och hörde vågen gny.
 Natten så lång klagande svanorna vaka,
 Måsar skria, sömnens hulda älfvor fly.
 Bore mulen ses å de tunga skyar stå,
 Sina gråa, dimmiga tält kring stranden slå.
 Hör, hur Skade klagar!
 Glädjens sommardagar
 Hon i sin faders hem vill se tillbaka.

Hillebrand.

Något långsamt.
mf

Hillebrand tjen-te på konungens gård U-ti lunden.

mf

Och der tjen-te han u - ti femton runda

p

år För den han had' tro - lof - vat i sin ungdom.

Hillebrand tjente på konungens gård

— Ut i lunden. —

Och der tjente han ut i femton runda år

— För den han had' trolofvat i sin ungdom. —

Han tjente der inte så mycket för guld,

Som för att fröken Gulleborg var honom så huld.

Och inte han tjente så mycket för lön,

Som för att fröken Gulleborg var honom så skön.

»Och hör du, fröken Gulleborg, hvad jag månd' säga dig!

Lyster dig att fara utaf landet med mig?

»Och nog vill jag fara utaf landet med dig,

Vore ej så många, som akta uppå mig.

På mig aktar fader, på mig aktar mor,

På mig aktar syster, på mig aktar bror.

På mig akta vänner, på mig aktar slägt;
Men mest aktar riddaren, som mig hafver fäst.»

»Jag skär dig en klädning af skarlakan fin,
Så känner han dig ej på din rosende kind.

Jag byter om ringarna på fingrarna små,
Så känner han ej igen dig deruppå.»

Och Hillebrand sadlade de gångarna grå;
Så lättelig han lyfte fröken Gulleborg derpå.

Så redo de öfver den trettimila skog,
Och der mötte dem en riddare, så god.

»Och hvar har du tagit din gode ugersven?
Mig tycks, han sitter ej väl fast i sadelen.»

»Och honom har jag tagit från hans moder i går,
Deröfver hon mänd' gråta så mången en tår.»

»Väl tyckes mig känna den rosende kind,
Men inte så känner jag skarlakanskappan fin.»

»Faren väl, faren väl med tusende god natt!
Och helsa fröken Gulleborg med tusende god natt!«

Men när som de ridit så liten en stund,
Så lyster fröken Gulleborg att hvila en stund.

»Och Hillebrand, Hillebrand, du sof inte nu!
Jag hör nu min faders basuner de sju.

Jag känner min faders gångare grå,
Som inte varit ute på femton år.»

»Och när som jag rider uti striden fram,
Då, kära fröken Gulleborg, nämn inte mitt namn!

Och när som vi komma i striden som mest,
Kära fröken Gulleborg, du håll då min häst!»

»Att virka guld och silke min moder lärde mig,
Men inte har jag lärt hålla hästar uti strid.»

Det första slag, som de redo i hop,
Så slog han hennes broder och ett manskap så stort.

Det andra slag, som de redo i hop,
Han slog hennes fader och ett ridderskap så stort.

»Och Hillebrand, och Hillebrand, du stilla ditt svärd!
Den döden var inte min gode fader värd.»

De orden ej förr hade Gulleborg sagt,
Sju blodiga sår hade Hillebrand fått.

»Och vill du nu följa till din hulda moder hem?
Eller vill du följa än din sjuke ungersven?»

»Och inte vill jag följa till min hulda moder hem,
Men väl så vill jag följa min sjuke ungersven.»

Så redo de sig öfver den trettiåriga skog,
Och inte talte Hillebrand ett endaste ord.

»Görs Hillebrand trött, eller görs honom mod,
Medan han ej talar ett endaste ord?»

»Och inte görs mig trött, och inte görs mig mod,
Men så strida lackar af mig mitt hjerteblood.»

Och Hillebrand red till sin käre faders gård,
Och ute för honom hans hulda moder står.

»Och hör du, riddar Hillebrand, hur är det nu med dig,
Medan blodet lackar så strida utaf dig?»

»Min gångare har snafvat, och jag var ej sen
Och stötte mig så hårdt mot en apelandren.

Och käre min broder, du släpp min häst i äng!
Och kära min moder, I bädden upp min säng!

Och kära min syster, I krusen mitt hår!
Och käre min fader, I reden till min bår!»

»Och Hillebrand, Hillebrand, tala inte så!
Med lust och fröjd vårt bröllop om torsdag månd' stå.»

»Vårt bröllop skall stånda i det mörka hus;
Men inte lefver Hillebrand, tills dager är ljus.»

Och när det vardt dager, och dager stod ljus,
Så bars det tre lik ut ur Hillebrands hus.

Det ena var herr Hillebrand, det andra var hans mö,
— Uti lunden. —

Det tredje var hans moder, i sorg var hon död.
— För den han had' trolofvat i sin ungdom. —

Hertig Silfverdal.

Ej för långsamt.
mf

Och kä-ra mi-na hof-män, I stil-len e-dert lag, Och

kä-ra mi-na hofmän, I stil-len e-dert lag, Tills

jag får gå till kyr - - kan och väc-ka upp min

dim.
far! Min sorg fal-ler vi - da.

Och kära mina hofmän, I stillen edert lag,
Tills jag får gå till kyrkan och väcka upp min far!
— Min sorg faller vida. —

Och Silfverdal han klappa' uppå den mörka graf;
Och derur så fick han utaf sin fader svar.

»Hvem är, som mig väcker allt under tungan jord,
Att jag ej får hvila med fred och med ro?»

»Jag vill ej er väcka, ej er oroa må,
Blott att jag får veta, hvar brud jag skall få»

»En konungadotter, henne skall du få;
Men henne skall du söka i tvänne år.

Med dig skall du föra det röda gullband,
Och det skall du gifva prinsessan i hand.»

Och Silfverdal sadlade sin gångare grå.
Så rider han sig strax bort af sin gård.

Och när som de åren framlidit båda tu,
Så mötte han en gång de vallgossar sju.

»Och hören, I vallgossar, hvad jag er spørja må!
Hvad är det för ett land jag kommen är uppå?»

»Det är väl intet land, det är en stor ö,
Der unge hertig Silfverdal skall få sin fästemo.»

Herr Silfverdal tar gullringar utaf sin hand,
Och dem vill han gifva de vallgossar i hand.

»Behållen de gullringar, de pryda eder hand;
Väl visa vi er vägen utan gull i hand.»

»När jag blir kung och herre allt uppå denna ö,
Så skolen I blifva mina riddare skön'»

»Vi äro ej vallgossar, fast eder tyckes så;
Vi äro små Guds änglar under himmelen blå.»

Herr Silfverdal han rider upp på konungens gård,
Och konungens dotter för honom ute står.

»Och hören, min jungfru, hvad jag er säga må!
Och viljen I blifva min äkta gemål?»

»Och inte jag det vill, och inte jag det får;
Min fader mig bortlofvat, när jag var tu år.»

Herr Silfverdal tog fram det röda gullband,
Så gifver han det prinsessan i hand.

Prinsessan tog bandet af Silfverdals hand:

»Härefter vi knyta ett bättre kärleksband.»

— Min sorg faller vida. —

Liten Karin.

Långsamt.

Och li-ten Karin tjen-te På unga kungens gård.

Hon lyste som en stjer-na Bland alla tär - nor små.

Och liten Karin tjente
På unga kungens gård.
Hon lyste som en stjerna
Bland alla tärnor små.

»Grå hästen och gullsadelen
Jag passar inte på.
Gif dem din unga drottning;
Låt mig med äran gå!»

Hon lyste som en stjerna
Allt bland de tärnor små.
Och unga kungen talte
Till liten Karin så:

»Och hör du, liten Karin,
Säg, vill du blifva min?
Min rödaste gullkrona,
Den vill jag gifva dig.»

»Och hör du, liten Karin,
Säg, vill du blifva min?
Grå hästen och gullsadelen,
Dem vill jag gifva dig.»

»Din rödaste gullkrona
Jag passar inte på.
Gif den din unga drottning;
Låt mig med äran gå!»

»Och hör du, liten Karin,
Säg, vill du blifva min?
Mitt halfva kungarike,
Det vill jag gifva dig.»

»Och vill du låta sätta mig
I spiketunnan in,
Guds änglar små, de se, att jag
Oskyldig är dertill.»

»Ditt halfva kungarike
Jag passar inte på.
Gif det din unga drottning;
Låt mig med äran gå!»

De satte liten Karin
I spiketunnan in,
Och konungens små svenner
De rulla' henne kring.

»Och hör du, liten Karin,
Vill du ej blifva min,
Så skall jag låta sätta dig
I spiketunnan in.»

Så kom det ifrån himmelen
Två hvita dufvor ner;
De togo liten Karin,
Och strax så blef det tre.

Så kom två svarta korpar
Dit upp från helvete;
De togo unga konungen,
Och strax så blef det tre.

Den underbara harpan.

Långsamt.

p

The musical score is written for piano and voice. The piano part begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 6/8 time signature. It starts with a piano (*p*) dynamic. The melody is composed of eighth and sixteenth notes, with some chords. The vocal part enters with the lyrics "Det bod-de en bon--de vid sjö--a-strand." The lyrics are written below the piano staff, with hyphens indicating long notes. The piano accompaniment continues with a bass line that includes some chords and single notes.

pp rall. *a tempo*

Ungt är mitt lif. Och tvänne dött-rar ha-de han.

pp rall.

Vål-ler mig den tun-ga.

Det bodde en bonde vid sjöastrand.

— Ungt är mitt lif. —

Och tvänne döttrar hade han.

— Våller mig den tunga. —

Den äldsta var svart som den svarta jord,

Den yngsta var hvit som den klara sol.

Och syster talte till syster så:

»Kom, skola vi ned till sjöastrand gå!»

»Och tvättar du dig än natt och dag,

Slätt aldrig du blir så hvit som jag.»

Och som de nu stodo på sjöastrand,

Så stötte den äldsta sin syster af sand.

»Och kära min syster, du hjälp mig i land,

Och dig vill jag gifva mitt röda gullband!»

»Ditt röda gullband får jag väl ändå;
Men aldrig skall du på Guds gröna jord gå.»

»Och kära min syster, du hjälp mig i land,
Och dig vill jag gifva min gullkrona grann!»

»Din röda gullkrona får jag väl ändå;
Men aldrig skall du på Guds gröna jord gå.»

»Och kära min syster, du hjälp mig i land,
Och dig vill jag gifva min fästeman!»

»Din fästeman får jag väl ändå;
Men aldrig skall du på Guds gröna jord gå.»

»Helsa då hem till min fader god,
Jag dricker mitt bröllop i klaran flod!

Och helsa hem till min moder,
Jag dricker mitt bröllop i floden!

Och helsa hem till min fästeman,
Min brudsäng jag bäddar på hvitan sand!»

Det bodde en spelman vid den strand,
Han såg ut på sjön, hvar liket det sam.

På stranden skön jungfrun upp han tar
Och gör utaf henne en harpa så rar.

Han tog den jungfruns snöhvita bröst;
Den harpa månd' klinga med ljuflig röst.

Så tog han den jungfruns fingrar små
Och gjorde i harpan skrufvar derå.

Han tog den jungfruns gullgula hår
Och gjorde harposträngar derå.

Så förde han harpan till brudens gård,
Der brölloppet ståndar med lust och med ståt.

Det första slag han på harpan slog,
Den bruden hon satt uti brudstol och log.

Det andra slag, som på harpan rann,
Så klädde de af den bruden så grann.

Och tredje slag han på harpan slog,
— Ungt är mitt lif. —
Den bruden hon låg uti brudsängen död. —
— Väller mig den tunga. —

Sven i Rosengård.

Något långsamt och med kraftig betoning.

mf

»Hvar har du va-rit så län-ge, Du Sven i Ro-sen-

p

gård?» »Jag har varit i stallet, Kä-ra mo-der vår! I

»Hvar har du varit så länge,
 Du Sven i Rosengård?»
 »Jag har varit i stallet,
 Kära moder vår!
 I vänten mig sent, men jag kommer aldrig.»

»Hvarför är din' kläder så blodig,
 Du Sven i Rosengård?»
 »Hvita folen spjärnte mig,
 Kära moder vår!
 I vänten mig sent, men jag kommer aldrig.»

»Hvarför är din skjorta så blodig,
 Du Sven i Rosengård?»
 »Jag har mördat min broder,
 Kära moder vår!
 I vänten mig sent, men jag kommer aldrig.»

»Hvart skall du då ta vägen,
 Du Sven i Rosengård?»
 »Jag skall rymma af landet,
 Kära moder vår!
 I vänten mig sent, men jag kommer aldrig.»

»När kommer du tillbaka,
 Du Sven i Rosengård?»
 »När korpen han hvitnar,
 Kära moder vår!
 I vänten mig sent, men jag kommer aldrig.»

»Och när hviinar korpen,
 Du Sven i Rosengård?»
 »När gråsten han flyter,
 Kära moder vår!
 I väntan mig sent, men jag kommer aldrig.»

Det voro två vänner, två ädela barn.

Något långsamt.

p

Det vo-ro två vän-ner, två ä-de-la barn. De

p

bu-ro så hjer-te-lig hog till hvarann. För ingen skull' få

pp

veta, och ingens skull' få se, att de vo-ro vänner bå-da.

Det voro två vänner, två ädela barn.
 De buro så hjertelig hog till hvarann.
 För ingen skull' få veta, och ingen skull' få se,
 Att de voro vänner båda.

Det var om en afton, så sent om en qväll,
 Me'n fader och moder de sofvo i säng;
 Då gångar sköna jungfrun med ungersven
 Långt bort åt den mörka skogen.

Och när som de kommo till skogen fram,
 Der låg det för dem en villande stig:
 »Gud nåde oss båda för villostig vi fått!
 För aldrig så komma vi hädan.»

De gingo i dagar, de gingo i tre,
 De kunde hvarken sol eller måne se.
 Det led sig bort åt den fjärde dags qväll,
 Men vägen tog ingen ända.

Det var ungersvennen, tog jungfrun i sin famn:
 »Den vägen han gångar till Engeland.
 Kär' vännen lilla min! Kär' vännen lilla min!
 Du hafver din tro mig lofvat.»

»Och går denna vägen till Engeland,
 Så kommer jag aldrig med lifvet fram.
 Gu' nå' mig, som hafver från far och moder rymt,
 De sörja mig döder allt redan.»

»Och sörja din fader och moder dig död,
 Du skall väl ändå icke lida någon nöd.
 Ett hundrade svenner ska' passa på dig
 I femti förgyllande salar.»

Det var unga jungfrun, hon segnade ner,
 Och lilla rosenmunnen, den talte ej mer.
 Det voro Guds änglar, som stodo allt när
 Och herne i himmelen buro.

Oväntad bröllopsgäst.

*Långsamt.**p*

Det var två så - - ta vänner, som höll' hvarandra

The first system of the musical score is in 2/4 time, key of D major. It features a piano (p) dynamic. The melody is in the treble clef, and the accompaniment is in the bass clef. The lyrics are written below the staff.

mf

kär. Den e-ne for till främmand' land i-

The second system continues the melody and accompaniment. It features a mezzo-forte (mf) dynamic. The lyrics are written below the staff.

p

från sin fäste - - - mö. Den e-ne for till•

The third system concludes the piece. It features a piano (p) dynamic. The lyrics are written below the staff.

Det var två såta vänner,
Som höll' hvarandra kär.
Den ene for till främmand' land
Ifrån sin fästemo.

Så börja' han att dansa
Den långa dans till slut:
»Ack, hör min sköna jungfru!
Hvarför är hon så blek?

Den ungersven skulle bortresa
Ifrån sin hjertans vän:
»Låt ingen dig bortlocka,
Till dess jag kommer igen!»

Hvarför är hon så bleker?
Hvarför är hon så blyg?»
»En annan har mig lockat,
Se'n du var rest af by.

När ungersven var bortrester,
Fick hon en annan kär,
Som henne väl behagade
Allt efter sitt begär.

Jag må väl vara bleker,
Och kinden icke röd.
En annan har mig lockat;
Han sade du var död.»

När ungersven detta spörja får,
Fick han ett annat mod;
Han sadlade upp sin gångare
grå,

Och när han hade dansat
Den långa dans till slut,
Så sprang han in i kammaren,
Slog dörren igen om sig.

Red sig dit brölloppet stod.

Han satte sig att skriva
Det långa afskedsbref.
Så tog han fram sitt timmeglas,
Som väntar på hans lif.

När ungersven detta veta fick,
Fick han ett annat sinn';
Han vände sina kläder
Och gick i brudstugan in.

När glaset var utrunnet
Och tiden var förbi,
Så tog han sitt förgyllande
svärd
Och stack uti sitt lif.

Så bad han att få dansa
Med bruden liten stund;
Men hennes hjerta bäfvade,
Och blek var jungfruns kind.

När blodet börja' rinna,
Som strida strömmar plä',
Så öppnade han dörren,
Bad sköna jungfrun se.

»Så kommen, flickor alla,
Och sen, hur svårt det är
Med falsker tunga tala
Och ha en annan kär!

Men hvem kan hemta rosor
Utaf de hårda berg?
Och hvem kan finna kärlek,
Der ingen kärlek är?»

Glädjens blomster.

Långsamt.

p

Glädjens blomster i jordens mull, ack, visst aldrig gro!

Kärlek sjelf ju för - - såt-lig är för ditt hjertas ro.

mf

Men der ofvan, för hopp och tro, blomstra de, e-vigt

p

fri -- ska. Hör du ej, hur an -- dar

pp

ljuft om dem till hjertat hvi-ska? Hör du ej, hur an-dar

ljuft om dem till hjer - tat hvi - ska?

Glädjens blomster i jordens mull, ack, visst aldrig gro!
 Kärlek sjelf ju försätlig är för ditt hjertas ro.
 Men der ofvan, för hopp och tro, blomstra de, evigt friska.
 Hör du ej, hur andar ljuft om dem till hjertat hviska?

Lilla Rosa.

Något långsamt.

Ro-sa lil-la tjen-te på ko-nungens gård Med

The first system of music is in 2/4 time. The melody is in the treble clef, and the bass line is in the bass clef. The key signature has one sharp (F#). The lyrics are written below the notes.

ä-ran och med dygd. Och der tjen-te hon u-ti

The second system continues the melody and bass line. The lyrics are written below the notes.

p
åt-ta run-da år. I vin-nen väl. I vinnen

The third system includes a dynamic marking *p* (piano). The lyrics are written below the notes.

rall.
väl bå-de ro---sor och lil-jor.

The fourth system includes a tempo marking *rall.* (rallentando). The lyrics are written below the notes.

Från berg och dal.

Rosa lilla tjente på konungens gård
 — Med äran och med dygd. —
 Och der tjente hon uti åtta runda år.
 — I vinnen väl, I vinnen väl både rosor och liljor. —

Och hertigen han talte till Rosa lilla så:
 »Rosa lilla, Rosa, trolofva mig i år!»

»Hertig, ack hertig, I talen inte så!
 Der ståndar er fader, han lyssnar deruppå.»

»Höra det, hvem som det höra vill!
 Jag talar icke mer, än hugen leker till.»

De orden de voro ej förr sagda fram,
 Förr'n kungen sände hertigen till främmande land.

Och sände han hertigen i främmande land,
 Men Rosa lilla fick han en grefve uti hand.

De skeppen de gingo både till och ifrån,
 Och hertigen han spör, hur det Rosa lilla går.

»Väl Rosa lilla gångar, det gångar alltså:
 I dag om en månad månd' hennes bröllop stå.»

»Och skall hennes bröllop i dag en månad stå,
 Jag vara skall så när, att jag ser deruppå.»

Och Rosa lilla ut genom fönstret såg;
 Så fick hon se de flaggor, både hvita och blå.

»Jag skådar de flaggor, både hvita och blå;
 Och dem har jag virkat med mina fingrar små.»

Och Rosa lilla språng till sjöstrand;
 Hon stannar inte förr än i hertigens famn.

Och satte de sig på gråan en sten;
 De talte så mycket om kärlekens men.

De talte så mycket om kärlekens harm,
Till dess de sutto döda uti hvarannans famn.

Och brådt kom bud för konungen fram:
»Rosa sitter död uti hertigens famn.»

»Och jag skall göra dem det till bravad,
Att de ej ska' få ligga i en och samma graf.»

Det växte upp liljor på bägge deras graf;
De växte tillsammans med alla sina blad.

Det växte upp rosor ur båda deras mun;
De växte tillsammans i fagraste lund.

»Och hade jag trott deras kärlek så huld,
— Med äran och med dygd. —
Jag hade dem ej skilt för rödaste gull.»
— I vinnen väl, I vinnen väl både rosor och liljor. —

Konungabarnen.

Långsamt.

Det vo-ro två äd -- la ko-nunga -- barn, De

lof-va' hvar --- an-nan sin tro; ----- De lofva' hvar-

ännan på slot ----- tet, ja, up-på hö-gan lofts bro.

Det voro två ädla konungabarn,
 De lofva' hvarannan sin tro;
 De lofva' hvarannan på slottet,
 Ja, uppå högan lofts bro.

»Och huru skall jag komma
 I afton i buren till dig?
 Det faller så strida strömmar
 Allt mellan dig och mig.»

»Och väl så kan du komma
 I afton i buren till mig.
 Jag tänder upp ljus i lyktan
 Och hänger i liljegren.»

Der stod en falsker menniska
Och lydde på deras råd:
»Det kärleksband skall jag åtskilja
Den stund jag lefva må.»

Det var den ädle konungason,
Han går sig till sjöstrand.
Der såg han ljuset i lyktan,
I liljegrenen brann.

Det var den falska menniska,
Hon gick till sjöstrand.
Hon släckte ut ljuset i lyktan,
I liljegrenen brann.

Han sam så långt allt under ö,
Han sam så långan led,
Der han intet land kunde finna
Allt uti den salta flod.

Skam få du falska menniska!
Gud låte dig få laster och men,
Som släckte ut ljuset i lyktan,
Som hängde i liljegren!

Och in kom då en liten småsven,
Väl förde han sina ord:
»Jag såg ett ädelt konungabarn
Nedsjunka i böljan blå.»

Der sutto då de sköna jungfrur
Allt under skarlakan fin,
Förutom det ädla konungabarn,
Hon fälde tårar på kind.

»Och allra käraste moder,
Hör, hvad jag bedja må!
Får jag lof gå att spatsera
Uti vår örtagård?»

»Väl får du gå att spatsera
Uti vår örtagård;
Men väck upp din yngsta syster,
Och bed henne med dig gå!»

»Min syster hon är så liten och ung
Och kan så litet förstå,
Hon rycker upp rosor med rötter,
Som ibland liljorna stå.»

Det var det ädla konungabarn,
Hon gick för sin fader att stå:
»Får jag lof gå att spatsera
Uti vår örtagård?»

»Väl får du lof att spatsera
Uti vår örtagård;
Men väck upp din yngste broder,
Och bed honom med dig gå!»

»Min broder han är så liten och ung,
Han vet af ingen skam,
Han rycker upp rosor med rötter
Och stoppar dem uti sin barm.»

Det var det ädla konungabarn,
Hon går sig till sjöstrand.
Der såg hon sin faders fiskare,
Som fiskade invid land.

»Och hör ni, min faders fiskare,
Ni är så frusen och våt.
Har ni sett något konungabarn
Här uti böljorna blå?»

»Och fiskat ha vi i allan natt
Vid stranden med vår båt.
Vi funno den ädle konungason
Allt uti böljorna blå.

Fastbundna voro hans strumpeband,
Fast bättre hans sölfspända skor.
Och intet vissare vi sågo,
Än liket åt oss log.»

Hon tog gullkedjan utaf sin hals,
Gullringarna af sin hand
Och gaf sin faders fiskare,
Som uppå det liket fann.

»Och helsa min fader och moder,
Och bed dem ej hafva harm!
Jag sänker mig ned i hafsens grund
Och hafver min käraste i famn.»

Liten Kerstins bröllop och begrafning.

Ej för långsamt.

mf

Stall --- bro --- der tal-te till stall-bro-der

p rall. mf a tempo

sin Så gla - de - - lig: »Får jag li - ten Kerstin, skön

p

sy - ster din? Så fal-ler min hug till hen-ne.»

Stallbroder talte till stallbroder sin

— Så gladelig: —

»Får jag liten Kerstin, skön syster din?

— Så faller min hug till henne.» —

»Liten Kerstin hon är så liten och ung,

Hon kan icke bära gullkronan så tung.»

»Och vore liten Kerstin än aldrig så ung,

I år skall hon bära gullkronan så tung.»

Så lyfte de bruden på högan häst,

Och kungens små svenner de redo henne näst.

De ledde den bruden på kyrkogård,

Gullvirkade kläder och gullflätadt hår.

De ledde den bruden i kyrkan in;

Hennes tårar de tillra' så tidt ned på kind.

De ledde den bruden i brudestol;

Hennes tårar de tillra' så tidt ned på jord.

»Och Herre Gud Fader, hör min bön!

Tag bort liten Kerstin, medan skogen står grön!»

Och pingestdag var det, den bönen hon bad

— Så sorgelig. —

Och midsommardagen hon lades i graf.

Så lade de liten Kerstin på bår,

Och sjelfve Guds änglar, de kring henne stå.

De buro det liket på snöhvitan sand,

Och sjelfve Guds änglar, de för henne sang.

De lade det liket i svartan mull,

— Så sorgelig. —

Guds änglar de reste korset af gull.

— Så faller min hug till henne. —

Dufvans sång på liljeqvist.

Långsamt.

p

Det sit-ter en duf-va på lil---je-

rall. *a tempo*

qvist I midsommar---tider. Hon sjun-ger så

p

fa-gert om Je-sus Krist. I him-me-len

rall.

är en stor gläd-je.

Det sitter en dufva på liljeqvist

— I midsommartider. —

Hon sjunger så fagert om Jesus Krist.

— I himmelen är en stor glädje. —

Hon sjunger, hon sjunger och sjunger alltså:

»Det väntas en jungfru till himmelen i år.»

»Och inte så kommer jag till himmelen i år;

Jag känner mig hvarken sjuk eller sår.»

Och jungfrun hon går på sin faders gård;

Ett styng i sin venstra sida hon får.

»Och kära min moder, I bädden min säng!

I år kommer jag hvarken på åker eller äng.»

»Och kära min dotter, du tala inte så!

I år är dig ärnadt en konung att få.»

»Och bättre är vara i himmelen brud

Än bära på jorden en konungaskrud.

Och käre min fader, I skaffen mig prest!

Jag känner, att döden snart blifver min gäst.

Och käre min broder, du gör mig en bår!

Och kära min syster, du krusa mitt hår!»

Och jungfrun vardt döder och lades på bår,

Och jungfrur och tärnor, de krusa' hennes hår.

De buro den jungfrun ut af det hus;

Guds änglar de gingo före med ljus.

De buro det lik öfver kyrkovall;

Och alle Guds änglar gick före och sang.

De lade den jungfrun i svartan mull

— I midsommartider. —

Och sjelfve Gud Fader, Han var henne huld.

— I himmelen är en stor glädje. —

Till Österland vill jag fara.

Långsamt.

p

Till Ö-sterland vill jag fa-ra, Der bor all-ra-kä-ra-sten

min Öf-ver berg och dju-pa da-lar Allt

un-der så grö-nan en lind.

Till Österland vill jag fara, Min själ, du gör dig redo
 Der bor allra kärasten min Den samma väg att gå,
 Öfver berg och djupa dalar Öfver berg och torra hedar,
 Allt under så grönan en lind. Förr'n natten faller oss på!

Allt för min kärastes hydda Jag sökte om natten långa,
 Der stå två trän så grön, Allt om den mörka qväll,
 Som alltid äro beprydda I sängen min, den trånga,
 Med frukter, som lukta så skön. Den älskat har min själ.

De grönska båd' vinter och sommar Jag sökte af allt mitt sinne
 I lunden, der de stå; Och fann honom icke der;
 Det ena bär muskotteblommor, Hvar skall jag honom finna,
 Det andra nejlikor små. Som min själ hafver så kär?

Der är en hage planterad Jag drog uppå min kläder
 Efter ett högt förstånd, Och stod upp af min säng;
 Med trän och örter förmerad, Jag sökte på gator och gränder
 Som ingen beskrifva kan. Och fann honom icke igen.

Jag måste icke förglömma Uti ett sådant tillfälle,
 Den sköna kristalleflod, Som jag nu sökte så,
 De lefvande vattuströmmar, Mig funno de väktare snälle,
 Som fukta trädens rot. Som kring om staden gå.

Och midt uti den hage Hör mig, I väktare-männer,
 Der ständar en lifsens bom, Som mig nu möten här,
 Bär tolf slags frukter å rade, Om I ha'n sett den vännen,
 Och löfven ä' läkedom. Som min själ hafver så kär!

Dess frukter som lustgårdars Jag gick dock litet längre
 Beprydda med härliga frukt, Allt om den mörka qväll;
 Med nardus, saffran och kalmus, Der fann jag den, som fägnat
 Som gifva en härligan lukt. Och älskat har min själ.

Der står ock helsobrunnen, Jag fattade honom med gam-
 En lefvande källa klar, man
 Hvars like ej är funnen, Och förde honom med mig fram
 Som Salomo skrifvit har. Uti min moders kammar'
 Och vill ej släppa han.

Min vän är röder och hviter,	Han frälst min själ ifrån döden,
Utkorad bland tusende tal	Mina fötter ifrån fall,
Som morgonrodna's strimmor	Min ögon från tårar i nöden;
Och månen i Ajalons dal.	Dess Gud jag prisa skall.

En lilja mellan bergen,	Han lärde mig genom profeten
Ett blomster i Saron fin,	Förstå sitt lifsens ord,
Han satt mig på sitt hjerta	En kraft till saligheten
Såsom en signets-ring.	För hvar och en, som tror.

Herren Herren har gifvit	Han hafver mig förärat
En lärda tunga mig,	En bok och till mig sändt,
Att jag vet med den tröttom	Den jag skall daglig lära,
Att tala i rättan tid.	Det Nya testament.

Han väcker mig hvar morgon,	Den boken skall jag vörda
Han väcker örat så,	Såsom ett lilium,
Att jag kan utan sorgen	Hon lättar mig lagens börda,
Hans ord så väl förstå.	Det helga evangelium.

Huru ljufliga äro de fötter	Han höll mig under riset
På bergen bebåda fred,	Och i korsskolan så,
Förkunna dina rätter,	Att jag skull' blifva viser
Predika din salighet!	Och hans ord rätt förstå.

En dag i dina gårdar	Han hafver mig inskrifvit,
Är bättre än tusen år	Mitt namn står i hans bok,
För oss här nere på jorden,	Sin lag i hjertat gifvit,
I Psaltaren skrifvet står.	När som jag dopet tog.

Liten vallpiga.

Ej för fort.

p

Li-ten vall - - - pi - ga hon tul - - - la - de vall, Så

mf

väl hon kan. Hon sjunger så vackert för get-ter-na

p *rall.*

all'. Så väl hon qvä - - da kunde.

Liten vallpiga hon tullade vall,

— Så väl hon kan. —

Hon sjunger så vackert för getterna all'.

— Så väl hon qvåda kunde. —

Och konungen vakna', i högan loft låg:

»Hvad är för en fogel, så väl sjunga må?»

»Det är ingen fogel, fast eder tyckes så,

Men liten vallpiga med getterna små.»

Och konungen talte till småsvenner två:

»I bedjen liten vallpiga inför mig gå!»

Och småvennen talte till vallpigan så:

»Lyster liten vallpiga för konungen ingå?»

»Och huru skall jag inför konungen gå,

Som int' är klädd i annat än vallmaret grå?»

»Konungen aktar din kläder ej på;

Vallvisan den lyster han höra uppå.»

Och konungen talte till tärnorna små:

»I kläden af den vallpigan vallmaret grå!»

Då tog de af henne det vallmaret grå,

Så klädde de henne i sobel och mård.

Liten vallpiga gångar på Högadalsbro

Med silkessydd strumpor och gullspända skor.

Liten vallpiga in för konungen steg,

Och konungen henne med blida ögon neg.

»Och liten vallpiga, qväd visan för mig!

En silkstickad kjortel, den gifver jag dig.»

»En silkstickad kjortel, den passar jag ej på;

Jag hållre vill gå vall med getterna små.

»Och hör du, liten vallpiga, qväd visan för mig!
Ett gångande skepp i floden, det gifver jag dig.»

»Ett gångande skepp i floden jag passar inte på;
Jag hållre vill gå vall med getterna små.»

»Och hör du, liten vallpiga, qväd visan för mig!
Min faders halfva rike, det vill jag gifva dig.»

»Din faders halfva rike jag passar inte på;
Men hållre vill jag gå med getterna små.»

»Och hör du, liten vallpiga, qväd visan för mig!
Min tro och min ära, dem gifver jag dig.»

»Din tro och din ära, dem kan jag ej få,
Men väl kan jag sjunga min visa ändå.»

Så begynte hon en, så begynte hon två;
Då började skeppen i floden att gå.

Och så qvad hon fyra, och så qvad hon fem:
Då dansade konungen och alle hans män.

»Och det mig är lofvadt, det låt mig nu få.
Och låt mig så gå till getterna små!»

»Och det dig är lofvadt, det kan du väl få,
Men aldrig skall du mer med getterna gå.»

Och tärnor och jungfrur, de krusa' hennes hår,
— Så väl hon kan. —

Och konungen sjelf satte gullkronan på.
— Så väl hon qvada kunde. —

Inga, liten qvarnpiga.

Något hurtigt.

mf

Konungen han vak-na-de, i hö-gan loft låg: låg:

»Hvem är det, som up-på min gull-har-pa

p

slår In in ----- un-der e-ke-lund så grönan?»

Konungen han vaknade, i högan loft låg:
 »Hvem är det, som uppå min gullharpa slår
 — In inunder ekelund så grönan?» —

»Ingen är det, som på gullharpa slår,
 Det är Inga lilla, i qvarnen hon mal.»

Konungen han talte till småsvenner så:
 »I bedjen Inga lilla inför mig gå!»

»Huru skall jag kunna inför konungen gå?
 Jag är ju bara klädder i vallmaret grå.»

Inga lilla in genom dörren steg,
 Och konungen henne med blida ögon neg.

»Inga lilla, Inga lill', qväd visan för mig!
 En silfverstickad kjortel, den vill jag gifva dig.»

»En silfverstickad kjortel, den passar jag ej på
 Men nog så kan jag qväda visan ändå.»

»Inga lilla, Inga lill', qväd visan för mig!
 »Ett skepp i kungafloden, det vill jag gifva dig.»

»Ett skepp i kungafloden, det passar jag ej på,
 Men nog så kan jag qväda visan ändå.»

»Inga lilla, Inga lill', qväd visan för mig!,
 Mitt halfva kungarike, det vill jag gifva dig.»

»Ditt halfva kungarike, det passar jag ej på,
 Men nog så kan jag qväda visan ändå.»

»Inga lilla, Inga lill', qväd visan för mig!
 Mitt eget unga lif, det vill jag gifva dig.»

»Ditt eget unga lif, det passar jag ej på,
 Men nog så kan jag qväda visan ändå.»

Hon qvädde en, och hon qvädde två;
Då började liken utur grafvarna uppstå.

Hon qvädde tre, och hon qvädde fem;
Då dansade konungens alle hofmän.

Hon qvädde fem, och hon qvädde sju;
Då dansade konungen med sin unga brud.

Inga lilla satte sig på rödan gullstol,
Och konungen sjelf satte gullkronan på.
— In inunder ekelund så grönan. —

Kristallen den fina.

Ej för fört.

The musical score is written for piano. It features a treble and bass staff with a 3/8 time signature. The melody is in the treble staff, starting with a piano (p) dynamic. The lyrics are written below the treble staff. The bass staff provides a simple harmonic accompaniment.

p

Kri-----stal-len den fi-na, som so-len mänd'
Jag kän-ner en flie-ka i byg-den den

ski - - - na, Som stjer-nor-na blän-ka i skyn.
fi - - - na, En flic-ka i den-na här byn.

mf
Min vän, min vän och älskogs - blomma! Ack,

att vi kun-de till-sam - mans komma, Och jag vo - re

vän - - nen din, - - - - - Och du all - ra

kä - re-stan min! - - - - - Du ä - de - la

ros och för - - - - - gyl-lan-de skrin!

Kristallen den fina, som solen månd' skina,
 Som stjernorna blänka i skyn.
 Jag känner en flicka i bygden den fina,
 En flicka i denna här byn.
 Min vän, min vän och älskogsblomma!
 Ack, att vi kunde tillsammans komma,
 Och jag vore vännen din,
 Och du allra kärestan min!
 Du ädela ros och förgyllande skrin!

Om jag än reste till verdens ända,
 Så ropar mitt hjerta till dig, :.
 Till dig, min vän och älskogsblomma!
 Ack, att vi kunde tillsammans komma,
 Och jag vore vännen din,
 Och du allra kärestan min!
 Du ädela ros och förgyllande skrin!

Jungfrun i ängen.

Ej för långsamt.

mf

Och jungfrun gick sig åt äng-en En fa-ger mor-gon-

mf

stund, Och jungfrun gick sig åt äng - en En

p

fa-ger mor - gon - - - stund Att hem-ta sig de

ro - sor, Båd' rö - - - - da och blå.

Och jungfrun gick sig åt ängen	Och när hon kom uti ängen
En fager morgonstund	Bland rosor röda och blå,
Att hemta sig de rosor,	Det hände sig, att kärleken
Båd' röda och blå.	Den rann i hennes hog.

»God dag, min sköna jungfru! Och ungersven han dröjer ej,
 God dag, min blomma fin! Tar jungfrun uti sin hand:
 Jag såg väl ingen fagrare »Trolofva mej, trolofva mej,
 I denna äng än I.» Om det är edert behag!»

»Har du ej sett någon fagrare Och ungersven han dröjer ej,
 I denna ängen än jag? Tar jungfrun uti sin famn:
 Se dessa liljebloomster då, »Nu är du min, och jag är din
 Som hvälfva uppå strå!» Bland alla blommor små.»

Och mins du, hvad du lofte mig?

Ej för långsamt.

p

Och mins du, hvad du lofte mig, Och mins du, hvad du

sa---de, Och när som vi sto-do un-der

him-me-len den blå? Du lof-te, att du

al-drig skul-le svi-----ka, --- Och li-kafullt så

bju'r du till att gö-ra det än---då. Du

lof-te, att du aldrig skulle svi-----ka, --- Och

rit.

li - ka - fullt så bju'r du till att gö - ra det än - då.

Och mins du, hvad du lofte mig,
 Och mins du, hvad du sade,
 Och när som vi stodo under himmelen den blå?
 Du lofte, att du aldrig skulle svika,
 Och likafullt så bju'r du till att göra det ändå.

Och mins du, hvad du lofte mig,
 Och mins du, hvad du sade,
 Och när som du var uppå ditt adertonde år?
 Du lofte, att du aldrig skulle svika,
 Och likafullt så bju'r du till att göra det ändå.

Två turturdufvor.

Ej för långsamt.

p

Två tur-tur-duf-vor ha - - - de växt'upp i sam - - ma

skog. Två skog. Så kom der en

falk och den e - na bort - - tog. Den

andra dufvan sörj-de sig till dö - - - den.

Två turturdufvor hade växt upp i samma skog.
Så kom der en falk och den ena borttog.
Den andra dufvan sörjde sig till döden.

Den öfvergifna.

Något långsamt.

p

När jag var ett li-tet barn, be--graf-de de min mor.

In-te var jag gammal, när de jor-da-de min far.

pp *rall.*

Hvad, skul-le jag in-te sör-ja.

När jag var ett litet barn, begrafde de min mor.
 Inte var jag gammal, när de jordade min far.
 Hvad, skulle jag inte sörja?

När jag kunde valla, vea se'n och vända slag,
 Intet var för tungt för mig, och intet var i lag.

Allra mest så sörjer jag den vän jag gaf min tro.
Långt är himmelen från jord, långt gick han från sitt ord.

Fyra långa år så har jag väntat på min vän.
Kommer han tillbaka, blir det bättre igen.

Liten fogel qvillar uppå rosende qvist.
Sorgeliga sjunger den, som vännen sin har mist.
Hvad, skulle jag inte sörja?

Allt under himmelens fäste.

Långsamt.

p

Allt un-der him-me-lens fä-----ste, Der

rall. a tempo

sit-ta stjer-nor små,-- Allt un-der him-me-lens

fä-----ste, Der sit-ta stjer--nor små. Den

vännen, som jag äl--skat, Den kan jag al-----drig

få. Åh! —————

Allt under himmelens fäste, Han föll uti mitt tycke,
 Der sitta stjernor små. Det rår jag inte för.
 Den vännen, som jag älskat, Han lofte bli mig trogen
 Den kan jag aldrig få. Intill min bleka död.
 Åh! Åh!

Den öfvergifne.

Långsamt.
mf *p*

Jag ser up-på di-na ö-gon, du har en an-nan

p

kär. Ack, skön-sta lil-la vän-nen, säg,

hvem det då är! Då vil-le jag så

ger - na va - ra re - de - lig mot dig, Så län - ge som mitt

hjer - ta det rö - - - res i mig.

Jag ser uppå dina ögon, du har en annan kär.
 Ack, skönsta lilla vännen, säg, hvem det då är!
 Då ville jag så gerna vara redelig mot dig,
 Så länge som mitt hjerta det röres i mig.

Dina svartbruna, sköna ögon, din rosenröda mun
 Hafva lagt uppå mitt hjerta en börda så tung.
 Halsbandet uppå halsen, det glimmar som rödan gull;
 Derför vill jag vara lilla vännen så huld.

En vän utan kärlek, den liknar jag vid
 Det trädet utan näring, som ingen frukt bär.
 Den är icke värd att kallas för min vän,
 Som tager sig en annan och lemnar mig allen'.

Men när jag blifver döder och lagder uppå bår,
 Ack, skönsta vännen lilla, om kärleken står,
 Gack först till min säng, gack sedan till min graf!
 Der hvilar lilla vännen, som dig älskat har.

Värmlandsvisa.

*Något långsamt.**p*

Ack, Värmland, du sköna, du här --- li - ga

land, Du kro-na bland Sve-a ri - kes län --- der! ---

----- Och komme jag än midt i det för --- lof -- va - de

land, Till Värmland jag än-då å-ter---vän---der.---

Ja, der vill jag lef--va, ja, der vill jag

dö, Och en gång i-från Värmland jag ta-ger mig en

mö; Så vet jag, att al-drig jag mig ång-rar.

Ack, Värmeland, du sköna, du härliga land,
 Du krona bland Svea rikes länder!
 Och komme jag än midt i det förlofvade land,
 Till Värmland jag ändå återvänder.
 Ja, der vill jag lefva, ja, der vill jag dö,
 Och en gång ifrån Värmland jag tager mig en mö;
 Så vet jag, att aldrig jag mig ångrar.

Ja, när du en gång skall bort och gifta dig, min vän,
 Då skall du till Värmeland fara.
 Der finnas nog Guds gåfvor med flickor qvar igen,
 Och alla ä' de präktiga och rara.
 Men friar du der, så var munter och glad,
 Ty muntra gossar vilja Värmlandsflickorna ha;
 De sorgsna — dem ge de på båten.

Och Värmelandsgossen han är så stolt och glad,
 Han fruktar för intet i världen.
 När konungen bjuder, då drager han å stad
 Bland kulor och blixtrande svärden.
 Ja, vore det ryssar till tusendetal,
 Han ej dem alla fruktar; han vill ej annat val
 Än dö eller segra med ära.

Och skulle han ej strida med glädje och med mod
 Och lifvet sitt våga, det unga?
 Der hemma sitter moder och beder för hans blod
 Med bruden, den älskade, unga,
 En Värmelandsflicka, så huld och så skön.
 För kung och land han strider, och hon skall bli hans lön.
 Ho kan honom då öfvervinna?

Friarevisa.

Hurtigt.

p

Jag tror jag får bör-ja Öf-ver-ge att sör-ja,

Fast he-la verl-den står mej e-mot. Fast-än en flic-ka

Gjorde min o-lyc-ka, Derför är jag vid godt mod.

f

Fäg-ringen, den du bär på din kropp, Den lif-var he - la

p

kär --- le - ken opp. Ö --- go - nen di --- na,

Täc - ka och fi - na, Föt-ter-na gå i dans.

Jag tror jag får börja
 Öfverge att sörja,
 Fast hela världen står mej emot.
 Fastän en flicka
 Gjorde min olycka,
 Derför är jag vid godt mod.
 Fägringen, den du bär på din kropp,
 Den lifvar hela kärleken opp.
 Ögonen dina,
 Täckä och fina,
 Fötterna gå i dans.

Jag tror jag får börja
 Öfverge att sörja,
 Flickan hon blifver munter och snäll.
 Fin som en blomma,
 Vill hon till mej komma;
 Flickan väntar uppå mej.
 Hjertunge lilla, här har du mej!
 Aldrig i verlden sviker jag dej.
 Inte ska' du gråta,
 Vi ska' bli så såta;
 Lägg du din hand i min!

Bonden och kråkan.

Lifligt. *mf*

Och bon-den han kör - - de till fu - ru - - skog.

sf *mf*

Hopp, fal-la - - - la, tral-la-la-la - - - la! Der

såg han en krå - ka, som satt och gol.

p
Hå hå, hu - ru gick det då?

Och bonden han körde till furuskog.
Hopp, fallala, trallalalala!
Der såg han en kråka, som satt och gol.
Hå hå, huru gick det då?

Och bonden han vände då om igen:
»Aj aj, den kråkan hon biter mej!»

Och gumman hon satt vid sin spinrock och spann:
»När såg du väl kråkan bita en man?»

Och bonden han spände båge för knä;
Så sköt han den kråkan i högsta trä.

Och kråkan den förde han hem i sitt hus,
Af talgen så stöpte de tolf pund ljus.

Af dunet så gjorde de bolster till säng,
Så att det räckte åt piga och dräng.

Och köttet så salta' de in uti kar
Förutom en surstek, som gömdes åt far.

Af skinnet så gjorde de tolf par skor
Förutom de tofflor, som skänktes åt mor.

Af vingarna gjorde de solefjär,
Som flickorna nytja i vackert vä'r.

Af skrofvat så gjorde de ett gyllene skepp,
Det största, som uppå hafvet gick.

Af näbben så gjorde de en spira så lång,
Af hufvudet gjorde de en kyrkotupp.

Dalvisa.

Något långsamt.

p

Om som-maren sköna, när marken hon gläds Vid

Da-la två elf-var-na vi-----da, Från Tu-na å

strand till Gag-nefmäns näs Så fagert det då är att

f
ri-----da. Gud glädje och styrke de män, som der

p
bo, Gud gläd-je och styr-ke de män, som der bo Vid

rit.
elfvom, på berg och i da-----lom!

Om sommaren sköna, när marken hon gläds
 Vid Dala två elfvarna vida,
 Från Tuna å strand till Gagnefmänsnäs
 Så fagert det då är att rida.
 Gud glädje och styrke de män, som der bo
 Vid elfvom, på berg och i dalom!

Der hörs en förnöjelig näktergalssång,
 Och djuren i lunderna gånga;
 Vid Ål utmed land, på sjö och på strand
 Om vårtiden leka så många.

Vid Leksand möter man Siljanom,
 Den sjö sig så vida utsprider
 I fyra de delar, som löpa rundtom;
 Men öster ut Rättviken vrider.

Från Rättvik och Ore man färdas också
 Till Moramäns nöjsamma stränder.
 Dit upp ifrån Falun de handelsmän gå
 Så sjöleds som ock uppå landen.

Der hafver vår sol formerat en ö,
 Som Siljan så kärligt omfamnar,
 Der tusentals fiskar de lemna sitt frö
 I gräsrika vikar och hamnar.

Från Vänjan och Orsa till Elfvenes dal
 Och så öfver bergen till Särna,
 Der elgar och renar till tusendetal
 I skogarna vistas så gerna.

Från öster- till vesterdalmännernas bo
 Man kommer och der får beskåda
 Båd' Lima och Malung och Äpplebo,
 Tillika med Järna, Näs, Floda.

Guds ande i Nordlanden hvilar nu sig,
Ja, längst upp i verldenes ända.
Vår himmelske fader! Vi ropa till dig:
Du värdes din nåd till oss sända!

Allt detta blef fattadt en midsommardag
På Moramäns nöjsamma ängar
Vid Utmeland by, med lust och behag
Bland blomstrande, grönskande sängar.
Gud glädje och styrke de män, som der bo
Vid elfvom, på berg och i dalom!

II.

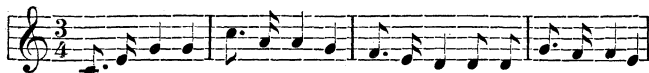
LEKAR.

Vi ska' ställa till en roliger dans,
Och vi ska' binda både krona och krans
Till dansen.
Hej, hopp, en roliger dans!
Hej, hopp, båd' krona och krans
Till dansen!

Gammal visa.

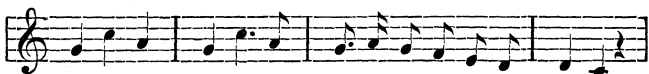
Höga berg och djupa dalar.

Hö-ga berg och dju-pa da-lar. Här är vännen, som mig be-hagar.

Hej hopp, min lil-la hjer-teknopp! Vi ska' dansa, tills so-len rinner opp.

Hej hopp, min skö-na! Nu ha vi dan-sat i det grö-na.

Hej hopp, min skö-na! Nu ha vi dan-sat i det grö-na.

Höga berg och djupa dalar.

Här är vännen, som mig behagar.

Hej hopp, min lilla hjerteknopp!

Vi ska' dansa, tills solen rinner opp.

Hej hopp, min sköna!

Nu ha vi dansat i det gröna,

Nu ha vi dansat kring berg och backar

Och slitit opp både skor och klackar.

Hej, hopp, min lilla hjerteknopp!

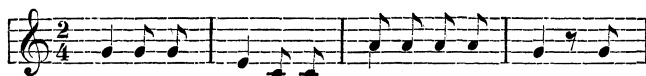
Vi ska' dansa, tills solen rinner opp.

Hej, hopp, min sköna!

Nu ha vi dansat i det gröna.

De lekande dansa i en ring. En person befinner sig inuti den samma. Vid orden »Hej, hopp, min lilla hjerteknopp!» uppbyder han en af de dansande, med hvilken han svänger om. Den uppbyggade stannar sedan inom ringen, och leken börjar å nyo.

Så hafre.

Vil-jen I ve-ta, och vil-jen I för---stå, Hur
fa-der han såd-de, han såd---de så här, Och

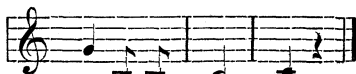
bön-der-na plä---ga så haf--re? Min
stundom så hvi-la-de han ar-----men. Han

stam-pa-de med fot, Han klap-pa-de med hand, Så

gla-de---lig, så gla-de---lig Han vän-de sig

om u-ti ring---en.

Viljen I veta, och viljen I förstå,
 Hur bönderna pläga så hafre?
 Min fader han sådde, han sådde så här,
 Och stundom så hvilade han armen.
 Han stampade med fot,
 Han klappade med hand,
 Så gladelig, så gladelig
 Han vände sig om uti ringen.

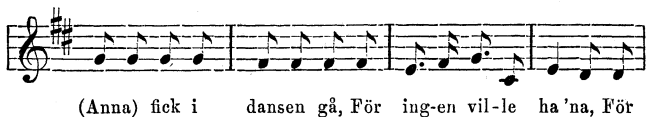
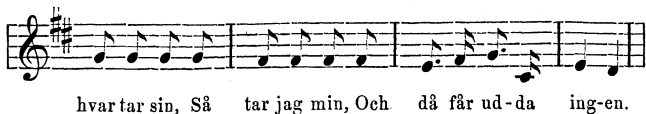
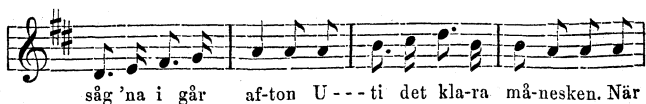
Se, hvad jag fick uti min hand,
 Se, hvad jag fick att föra!
 En liten flicka (gosse), så nätt och grann,
 Så nätt uti sina kläder.
 Jag håller dig så kär,
 Jag stiger dig så när,
 Jag törs inte säga, hur vacker du är;
 Jag låter dig stå till en annan.

De lekande dansa i en ring. En person, som befinner sig in-
 uti den samma, handlar jämte de öfriga lekande efter sångens ord.
 Vid orden »Se, hvad jag fick uti min hand!» uppbjuder han en,
 med hvilken han dansar om. Den uppbadne stannar qvar inom
 ringen, och leken börjar å nyo.

Skära hafre.

Från berg och dal.

Skära, skära hafre.
 Hvem skall hafren binda?
 Det skall allra kärestan min,
 Om jag kan henne finna.
 Jag såg 'na i går afton
 Uti det klara månesken.
 När hvar tar sin,
 Så tar jag min,
 Och då får udda ingen.

Det var rätt, och det var slätt,
 Och det var rätt och lagom,
 Att (Anna) fick i dansen gå,
 För ingen ville ha 'na,
 För ingen ville ta 'na.
 Ha ha ha! Ha ha ha!
 Det var rätt och lagom.

Ett udda antal personer dansa i ring, under det de sjunga första strofen. Vid orden »När hvar tar sin» o. s. v. skyndar hvar och en att midt öfver ringen taga sig en make. Den, som blir utan, stannar inom ringen. Med afseende å honom sjunges andra strofen: »Det var rätt» o. s. v. Sedan han trädt tillbaka i ringen, börjas leken på nytt.

Kom, kom, fager ungersven!

Kom, kom, fager un-gersven, och för oss bå-da i
 dansen! dansen! Den e-na gif-ver jag en korg, Den
 an-dra för jag i min borg. Och här är gläd-je och
 ing-en sorg, För här skall bröl-lop-pet stån-da.

Kom, kom, fager ungersven,
 Och för oss båda i dansen!
 Den ena gifver jag en korg,
 Den andra för jag i min borg.
 Och här är glädje och ingen sorg,
 För här skall brölloppet stånda.

En person, som befinner sig inom en ring af dansande, upp-
 bjuder genast tvänne ur ringen. Vid orden »Den ena gifver jag
 en korg» släpper han den ena, hvilken går tillbaka i ringen, hvar-
 efter han dansar om med den andra. Denna stannar sedan inom
 ringen, hvarefter sången och leken börja på nytt.

Räfven raskar öfver isen.

Hå hå, sad' räf-ven, raskar öf-ver i-sen.

i-sen. Och vi ska'sjunga en vacker skräd-da-re-

vi-sa. Så gör skrädda-ren, hvar han går Och

hvar han sit-ter och hvar han står, Men all-ra mest, när

han i dan-sen månd' gånga.

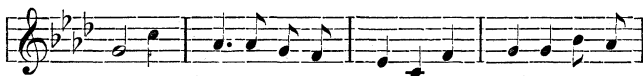
Hå hå, sad' räffen, raskar öfver isen.
 Och vi ska' sjunga en vacker skraddare-visa.
 Så gör skraddaren, hvar han går
 Och hvar han sitter och hvar han står,
 Men allra mest, när han i dansen månd' gånga.

De lekande dansa i ring under ofvan stående sång. Vid orden »Så gör skraddaren, hvar han går» stannnar ringen, och hvarje deltagande härmar en syende skraddare. För en hvar deltagande person nämnes en särskild handtverkares, ämbetsmans, e. d. göromål, hvilket då af alla efterapas. Första versen förnyas för hvarje ombyte. En förstyrare i leken utvisar det handtverk e. d., som skall härmas.

Vipp lustigt i gröna dalen.

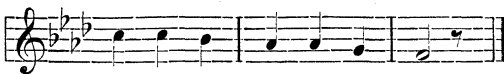
Vipp lustigt i grö-na da-len, Der kä-re-stan

bor, Der gö-ken mände ga-la, Och svalan bygger

bo, Der lär-kan hon sjung - - er med sin lil - la

tung - a, Och grä - set det gror.

Vipp lustigt i gröna dalen,
Der kärestan bor,
Der göken månde gala
Och svalan bygger bo,
Der lärkan hon sjunger med sin lilla tunga
Och gräset det gror.

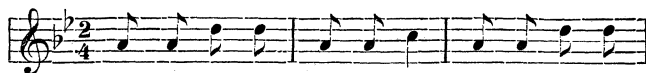
Min hand jag dig räcker:
Kärkommen, min vän!
Jag fåktar för kära lifvet
Att få dig igen.
Mitt hvitgula hår skall hänga
Som röda gullsträngar,
När solen skin' klar.

Gullkronan skall du bära,
Och brud det skall du bli,
Du flicka, lilla kära,
Det skall du få se.
Gullringen om fingern,
Gullkedjan om halsen,
Då blir du galant.

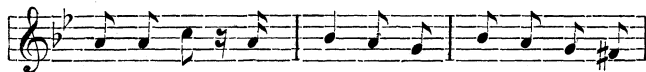
Om någon dig rör
Och gör dig för när
Och jag det får spörja,
Det tyckes mig ej.
Mitt hjerta månd' brista
I tusende stycken,
Så kär håller jag dej.

De lekande dansa i ring. Uppbjudningen sker vid början af
andra strofen.

Stekta harar, gödda svin.

Stek - ta ha - rar, göd - da svin. Ta'n i ar - men,

släng 'en in! För här dan - sar til - jan un - der

fo - ten. Tråd rätt up - på skon, slå e - - - mot 'en!

Stekta harar, gödda svin.

Ta'n i armen, släng 'en in!

För här dansar tiljan under foten.

Tråd rätt uppå skon, slå emot 'en!

Dansa du med gubben din,

Så gör jag med gumman min;

För här dansar tiljan under foten.

Tråd rätt uppå skon, slå emot 'en!

Inom en dansande ring träder en eller flere personer, allt efter ringens storlek. Vid orden »Ta'n i armen» fatta de med högra armen hvar sin ur ringen och svänga om.

Jungfrun går i dansen.

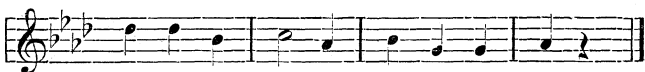
Och jungfrun hon går i dan-sen med rö-da gull-

band. Och jungfrun hon går i dan-sen med rö-da gull-

band. Dem binder hon om sin kä-ra-stes arm, Dem

bin-der hon om sin kä--ra-stes arm.

Och jungfrun hon går i dansen med röda gullband.
Dem binder hon om sin kärastes arm.

Och kära lilla flicka, knyt inte så hårdt!
Jag ämnar ej att rymma bort.

Och flickan hon går och lossar på röda gullband.
Så hastigt den gossen åt skogen sprang.

De sköto efter honom med femton gevär:
Och vill ni mig något, så har ni mig här.

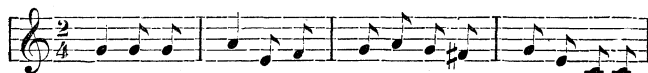
Och nu har jag blifvit gifter, nu har jag fått man,
Den vackraste gossen i hela vårt land.

En flicka befinner sig inom en ring, som dansar om. Vid orden »Dem binder hon om sin kärastes arm» knyter hon ett band e. d. om en gosses arm. När »Och flickan hon går och

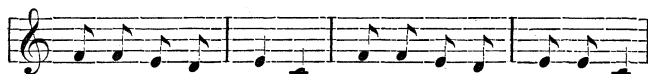
lossar på röda gullband» sjunges, borttages bandet, och gossen träder utom ringen. Vid orden »Och vill ni mig något, så har ni mig här» återvänder han och dansar med flickan inuti ringen. Då från början en gosse står inuti ringen, utbytes ordet jungfrun mot ungersven, och sista strofen förändras till:

Och nu har jag blifvit gifter, nu har jag fått fru,
Den vackraste flickan, som fins i vår by.

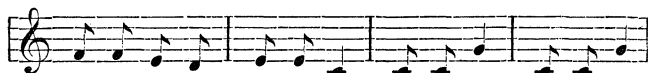
Ut rider Rodes.

Ut ri-der Ro-des med si-na sö-ner sex och sju. Den

e - - ne het - te Håll-fast. Håll-fast var en gammal tjuf,

Stal bort skeppet, der det låg. Ri-den fort, ri-den fort!

Ak - ten er för Håll-fast!

Ut rider Rodes med sina söner sex och sju.
Den ene hette Hållfast.
Hållfast var en gammal tjuf,
Stal bort skeppet, der det låg.
Riden fort, riden fort!
Akten er för Hållfast!

En person sitter på en pall, stol e. d. inom ringen. Denna dansar först långsamt omkring, men ökar hastigheten vid orden »Riden fort», hvilka upprepas efter godtycke. Emellertid söker den sittande, hvilken dervid ej får stiga upp eller ändra plats, att taga fatt i någon af de kringdansande. Den tagne blir i sin ordning riddar Hållfast.

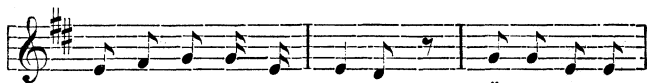
Det underliga djuret.

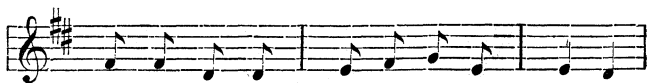
Det är ett un-der-ligt djur ut---i vår her-res

ha - ge. Det har gått der i fem - ton år och

gjort vår her--re stor ska - de: Ä - tit upp hans

pep - par -- rot och så hans grön-kåls - - - - ha - ge.

Dju-ret låg un-der lå-gen; det var vår her-re, som

Det är ett underligt djur uti vår herres hage.
 Det har gått der i femton år och gjort vår herre stor skade:
 Åtit upp hans pepparrot och så hans grönkålshage.
 Djuret låg under lågen; det var vår herre, som såg 'et.
 Det är så halt, det kan inte gå;
 Det är så blindt, det ser intet strå.
 Släpp ut det, släpp ut det!
 Det får fälle råd.

Hvad är det för par, som nu går å stad?
 De äro så lika till hjonelag.
 Tag fatt uppå den!
 Du fick 'en inte än.
 Jag ser på din bak,
 Du är nu så lat;
 Jag ser på dina ben,
 Du är nu så sen.
 Tag fatt uppå den!
 Du fick 'en inte än.

Oxeke-ögon, svine-kindben,
 Skall du ta jungfrun, du var inte sen!
 Tag fatt uppå den!
 Du fick 'en inte än.
 Låt trippa, låt trippa, låt skosålan slippa!

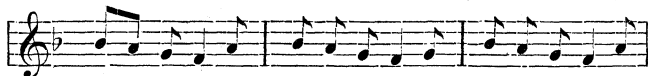
Det bor en skomakare i vår by,
 Han sålar de skorna, både gamla och ny.
 Tag fatt uppå den!
 Du fick 'en inte än.

En flicka inom ringen föreställer djuret. Sedan de i leken deltagande sjungit första strofen intill orden »hans grönkålshage,» framträder »skytten» — som befinner sig utom ringen — till någon äldre i sällskapet, hvilken föreställer »herren», och berättar talande, att djuret gjort honom skada, samt erbjuder sig att fånga det. Herren yttrar, i anseende till djurets besynnerlighet, sitt tvifvelsmål om utgången, hvarpå skytten försäkrar sig ega ett par goda hundar — biträden, hvilka jämte skytten stå utom ringen —. Ringen fortsätter sången: »Djuret låg under lågen» o. s. v. När strofen är slut, släppes djuret ut ur ringen, och nu börjar jagten, i hvilken hundarna biträda. Sedan djuret tre gånger flytt in uti ringen, fortsätter skytten ensam sin jagt inom den samma, till dess han fångat djuret. Ringen bör var mycket stor, ty annars har skytten för mycken fördel vid jagten. Under denna sjungas oafbrutet andra och tredje stroferna.

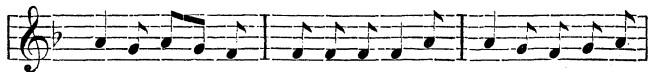
Jag gick mig ut i främmande land.

Jag gick mig ut i främmande land, Der möt-te jag mig en

gam-mal man. Han frå-ga' mig så: Hvert jag skulle gå, Hvad

landskap jag var kommen i-frå. Och jag är kommen från

Ni - ge - land, Och den, som in -- te ni -- ga kan, Han

är in -- te kom-men från Ni - ge - land.

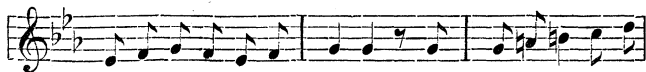
Jag gick mig ut i främmande land,
Der mötte jag mig en gammal man.
Han fråga' mig så:
Hvart jag skulle gå,
Hvad landskap jag var kommen ifrå.
Och jag är kommen från Nigeland,
Och den, som inte niga kan,
Han är inte kommen från Nigeland.

Ringen dansar omkring, men stannar vid orden »Nigeland» och »niga», hvarvid alla de deltagande niga. Derefter börjar kringdansandet å nyo. Sedan ringen stannat, utbytes Nigeland och niga mot t. ex. Bockeland och bocka, hvarvid alla de lekande bocka sig. Under fortsättningen af leken omvexlas med andra ord t. ex. Hoppeland, Spinneland, Kardeland, Klappeland, Vysseland m. m., hvarvid de genom dessa ord antydda rörelserna verkställas eller efterapas.

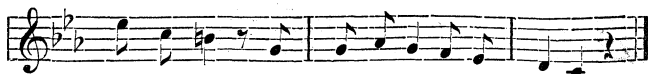
Fyra flickor uti en ring.

Fy -- ra flic - kor u --- ti en ring, Och

al - la dan - sa' de på til - jor. Der satt en gos - se och

såg der - på: »I dan-sen väl, mi-na lil-jor!»

Fyra flickor uti en ring,
Och alla dansa' de på tiljor.
Der satt en gosse och såg derpå:
»I dansen väl, mina liljor!»

Och femton kär'ngar uti en ring,
Och alla hoppa' de på krycka.
Der satt en gubbe och såg derpå:
»I dansen lätt, mina dockor!»

Och femton gubbar uti en ring,
Och alla dansa' de på sockor.
Der satt en gubbe och såg derpå:
»I dansen lätt, mina gossar!»

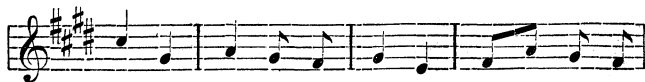
Vid början af första strofen träder en af de dansande in uti ringen och bjuder upp en af de öfriga lekande.

Bro, bro bre'a.

Bro, bro bre'- - a. Hvad fat - tas bron, den

bre'- - a? Stol-par och nag-lar, Sex - - - ti - - o

kaflar. Kafla ut, kafla in, Kej--sa-rens

dot-ter ut - i lun - - - den!

Bro, bro bre'a.
Hvad fattas bron, den bre'a?
Stolpar och naglar,
Sextio kaflar.
Kafla ut, kafla in,
Kejsarens dotter uti lunden!

Manfolk äro vi,
Krigsfolk äro vi,
Freden vill vi hålla,
Inte vill vi tigga;
Den, som efter kommer,
Skall under bron ligga.

Syster, syster ädla,
Släpp mig in i ringen!
Nej nej, min syster,
Inte det mig lyster;
Inte släpper jag dig fram,
Förr'n du säger din kärastes namn.
Hvad heter han (hon)?

(Gunnar) häfver (Elsa) fäst
Med tolf gullringar, en appelgrå häst.
Hon svarar ja,
Hon vill honom ha,
Hon kan honom aldrig förglömma.

(Elsa) tar sin knyppeldyna,
 Hon sätter sig utmed fönstret,
 Men tänker mer uppå (Gunnar) lilla,
 Än hon ser uppå mönstret.
 Nå nå, du (Gunnar) lilla!
 Nå nå, du (Elsa) lilla!
 Du är min, och jag är din
 I alla våra lifsdagar!

El-sa tar sin knyppel-dyna, Hon sätter sig utmed

fönstret, Men tänker mer uppå (Gunnar) lil-la,

Än hon ser up-på mönstret. Nå nå, du

(Gun-nar) lil--la! Nå nå, du (El-sa) lil-la!

Du är min, och jag är din I al-la vå--ra lifs-

da-gar!

De lekande dansa efter hvarandra och hålla hvarandra i kläderna. Vid orden »Den, som efter kommer» skiljer den eftersta

sig från de öfriga, hvilka bilda en ring. Sedan den sålunda utestängde uppgifvit namnet på en af de lekande, släppes han åter inom ringen, hvarefter han dansar om med den, hvars namn han nämt. Härvid sjungas fjärde och femte stioferna.

Aborren leker.

A - bor - ren le - ker, Tills no - ten går sön - der, Och
hvar han finner hå - let, Der kry - per han ut.

Aborren leker,
Tills noten går sönder,
Och hvar han finner hålet,
Der kryper han ut.

Inuti en ring af dansande befinner sig en person, som föreställer aborren. De öfriga dansa omkring under sång. I början göres ringen vid, men drages mer och mer ihop under lekens fortgång. Vid sångens slut söker aborren tränga sig ut, hvarvid de lekande, för att förvillan honom, från alla håll ropa: »Här är håll!» Lyckas han att komma ut, går den in i ringen, som var orsaken dertill.

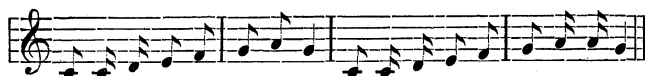
Nisse var en konstiger man.

Nis - se var en kon - sti - ger man, Och fem - ton konster

kun - de han: Han kun - de ni - ga och boc - ka o. s. v.

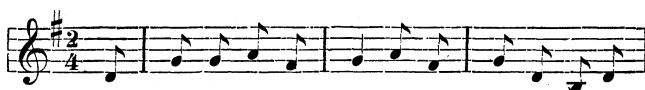
Han kunde hoppa på ett ben, Han kunde skju - ta fo - gel å gren.

Nisse var en konstiger man,
 Och femton konster kunde han:
 Han kunde niga och bocka,
 Han kunde rosorna plocka,
 Han kunde spela på näsa,
 Han kunde brefvena läsa,
 Han kunde hoppa och dansa,
 Han kunde svinsa och svansa,
 Han kunde kyssa och klappa,
 Han kunde hararna nappa,
 Han kunde på rocken spinna,
 Han kunde nysta och tvinna,
 Han kunde handskarna sömma,
 Han kunde glasena tömma,
 Han kunde garnena nysta,
 Han kunde barnena vyssa,
 Han kunde hoppa på ett ben,
 Han kunde skjuta fogel å gren.

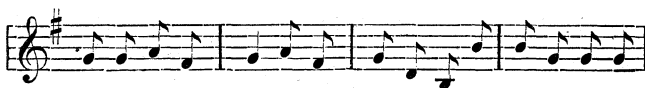
De lekande dansa i en ring, under det de två första verserna sjungas. Vid den tredjes början stannar ringen, och en hvar före-

tager de i sången angifna rörelserna. Nisses öfriga konster, utom de två sista, sjungas på samma melodi som versen »Han kunde niga och bocka». Strofen lyder i sin helhet så, som den ofvan är angifven.

Vi gånga oss på tiljor.

Vi gånga oss på til-jor Ut --- i vår lek, Vi

gånga oss på til-jor Ut --- i vår lek. Vi räk-na vå-ra

lil-jor, Vi räk-na, så det fat-tas en; Vi räk-na vå-ra

lil-jor, Vi räk-na, så det fat-tas en.

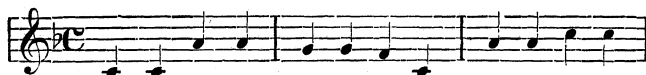
Vi gånga oss på tiljor
 Uti vår lek.
 Vi räkna våra liljor,
 Vi räkna så det fattas en.

Och hvem är det, som fattas
 Uti vår lek?
 Och det är..... (den bortfördas namn),
 Vi sågo, när hon drog sin kos.

Och hvem har henne bortlockat
 Ifrån vår lek?
 Och det har (den bortförandes namn) gjort,
 Vi sågo, när han drog sin kos.

De deltagande dansa i ring. När i första strofen orden »Uti vår lek» sjungas, tager en gosse med sig en flicka och springer från leken. Flickan bör vid detta bortförande göra ett svagt motstånd. Vid fjärde strofen ökas dansen hastighet. De återstående förnya leken och fortsätta den, till dess alla fått sig makar. Derefter deltaga vanligen alla paren i en slängpolska.

Den vandrande dalern.

Den - na da - ler den skall van - dra Från den e - na

Till den an - dra, Ack, hur skön, ack, hur skön!

Men låt ing - en ho - nom se!

Denna daler den skall vandra,
 Från den ena
 Till den andra.
 Ack, hur skön!
 Ack, hur skön!
 Men låt ingen honom se!

De lekande sitta i en ring. En person går inom den samma för att söka en slant, som gör sin rund kring laget. Då slanten skickas från ene till den andre, mottages han med högra handen, hvilken, något kupig, stickes *under* grannens venstra; derpå öfverföres han till den venstra handen, under det att bägge händerna hårdt sammanslås. Slanten lemnas med venstra handen, som, likaledes kupig, utsträcker *öfver* den andre grannens högra hand. På sådant sätt går han oupphörligt omkring. För att förvilla den sökande göra alla de sittande på en gång de beskrifna rörelserna med händerna. Den, hos hvilken slanten slutligen blir funnen, träder inom ringen.

Ungersven tager sig en vän.

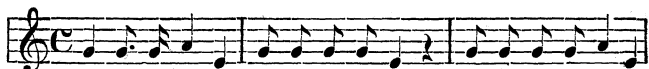

Behagar ungersven att taga sig en vän?
 Rosor och liljekonvaljer,
 Rosor och liljekonvaljer små,
 Allt hvad mitt hjerta syftar uppå,
 Rosor och liljekonvaljer!

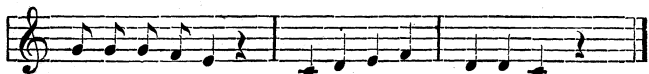
Och ungersven tager sig en vän m. m.
 Och ungersven dansar med sin vän m. m.
 Och ungersven klappar sin vän m. m.
 Och ungersven kysser sin vän m. m.
 Och ungersven omfamnar sin vän m. m.
 Och ungersven tar afsked af sin vän m. m.

De lekande dansa i ring. Vid början af andra strofen upp-
 bjuder en gosse en flicka och dansar om med henne inuti ringen.

Lussi.

Se dej åt si-dan, Se dej li - tet om, Får du fäl-le se, hur

Lus-si la-skar om. Kan du in - te se dej om?

Se dej åt sidan,
 Se dej litet om,
 Får du fälle se, hur Lussi laskar om.
 Kan du inte se dej om?

De lekande taga hvarandra i händerna och bilda en ring. En person springer utom den samma och har i handen en näsduk, hvilken han så omärkligt som möjligt nedfäller bakom någon af de i ringen stående. Denne skall endast genom vändning af hufvudet passa på och sedan upptaga den samt springa omkring ringen åt motsatt håll mot den, som kastat näsduken. Den, som först hinner till den lediga platsen, stannar der; den andre behåller näsduken, och leken förnyas. Har den, bakom hvilken näsduken blifvit kastad, ej märkt den samma, får han

ett slag på axeln, sedan den utom ringen varande slutat sitt hvarf
och hunnit till honom.

Det gingo två flickor åt skogen.

Det gingo två flic-kor åt sko-gen. Hej, sjung hopp, falle-

ral-la-la! De blef-vo så vå-ta om fo---ten.

Hej, sjung hopp, fal--le-----ra!

Det gingo två flickor åt skogen.

Hej, sjung hopp, fallerallala!

De blefvo så våta om foten.

Hej, sjung hopp, fallera!

De skröto om hundra riksdaler.

Hej, sjung hopp, fallerallala!

Så egde de knappast en daler.

Hej, sjung hopp, fallera!

Och korgen jag dig skänker.

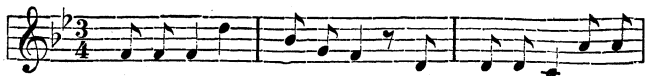
Hej, sjung hopp, fallerallala!

En annan jag på tänker.

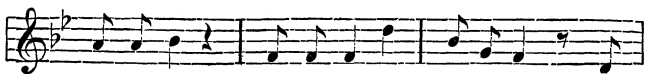
Hej, sjung hopp, fallera!

Nu är jag så nöjd och gla',

För när jag fria', så fick jag ja.

Nu är jag så nöjd och gla', För när jag fri - a', så

fick jag ja. Nu är jag så nöjd och gla', För

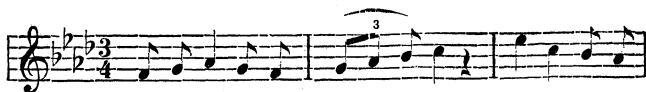

när jag fri - - a', så fick jag ja.

Två flickor gå fram och tillbaka inom en ring af dansande. Vid orden »Och korgen jag dig skänker» stanna de framför hvar sin gosse, på hvilkens axel de lägga en näsduk. Derefter uppbjuda de två andra gossar, med hvilka de svänga om. Derunder sjunges fjärde strofen. De, som fått näsdukarna, träda nu inom ringen, hvarefter leken och sången börja på nytt. Orden »två flickor» utbyttas då mot »två gossar».

Hök och dufva.

Dufvan flaxar i bu - ren sin. Aj, ro-sen-de

lil-ja! Hökenspringer rundt omkring Och

vill den duf---van fånga.

Dufvan flaxar i buren sin.
Aj, rosende lilja!
Höken springer rundt omkring
Och vill den dufvan fånga.

Dufva lilla och dufveros!
Hej, rosende lilja!
Och när som höken far sin kos,
Så får du qvittra och sjunga.

Och vi ska' skrämman den höken bort.
Hej, rosende lilja!
Och scho och scho, du stygga hög!
Nej, aldrig får du din vilja.

Jag har hoppat öfver berg och backar,
Jag har slitit ut båd' skor och klackar.
Hej, hopp, min lilla hjerteknopp!
Vi ska' dansa, tills solen rinner opp.
För hej och hopp, min docka!
Vi ska' dansa och hoppa.

Jag har hoppat öf-ver berg och backar, Jag har sli-tit ut båd'

skor och klac-kar. Hej, hopp, min lil-la hjer-teknopp!

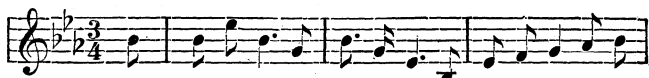
Vi ska' dan-sa, tills so-len rinner opp. För hej och hopp, min

doc-ka! Vi ska' dan-sa och hop-pa.

En mängd flickor ställa sig på något afstånd från hvarandra i ring och taga hvarandra i händerna, dem de till hälften uppsträcka, så att den lilla flockan bildar liksom en bur med ett slags grenhvalf. En flicka — dufvan — befinner sig i buren och gossen — höken — utanför den samma. Flickorna sjunga de två första stroforna. Gossen springer utomkring och ropar: »Kra, kra!» De öfriga sjunga tredje strofen. Sången återtages och fortsättes, till dess dufvan, som ibland vågar sig ur buren, omsider tages af höken, hvarefter gossen och flickan träda inom ringen och dansa med hvarandra, under det de öfriga, som äfven dansa, sjunga fjärde strofen.

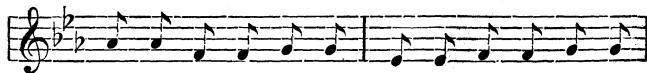
Kulldansen.

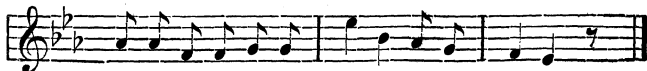
Och vill ej du, så vill väl jag, Så vill jag dan-sa med

kul-lo, kul-lo. Kul-la, kul-la, kul-la,

kul-la, kul-la, kul-la, kul-la, kul-la, kul-la,

kul-la, kul-la, kul-la. Hej, dan-sa med kul-lo!

Och vill ej du, så vill väl jag,
 Så vill jag dansa med kullo,
 Kulla, kulla, kulla, kulla, kulla, kulla,
 Kulla, kulla, kulla, kulla, kulla, kulla.
 Hej, dansa med kullo!

Sällskapet bildar par. Alla paren sluta sig i en stor ring och dansa så, under det att första vändningen (reprise) sjunges. Vid hennes slut »släpper» ringen. Hvarje gosse vänder sig emot sin flicka, och under det att nu den andra vändningen sjunges, hoppa de två i hvarje par jämfota mot hvarandra, till dess ordet »hej» sjunges, då alla klappa händerna och svänga omkring på klackarna. När derefter första vändningen omsjunges, taga de lekande åter i ring, dock först sedan gossen tagit ett steg till vänster och flickan ett till höger, så att den förre får en annan kulla och den senare en annan gosse. Dansen fortsättes, till dess alla komma till sina första rum igen.

Simon i Sälle.

Fria vill Simon i Sälle,
 Fria vill redelig go' herre,
 Och fria vill södermänner alle.

Hvad bjuder Simon i Sälle m. m.
 En (sotare) bjuder Simon i Sälle? m. m.
 Nej får Simon i Sälle m. m.
 Vred rider Simon i Sälle m. m.

Igen kommer Simon i Sälle m. m.
 Hvad bjuder Simon i Sälle? m. m.
 En (skomakare) bjuder Simon i Sälle m. m.
 Ja får Simon i Sälle m. m.
 Glad rider Simon i Sälle m. m.

Här dansar skomakar'n med sin fru.
 Kom fram, du mäster smed, och låt se,
 Om du kan dansa vackert som vi, vi!

Här dansar sotarmurren med sin fru.
 Kom fram, du munsjör Ingen, och låt se,
 Om du kan dansa vackert som vi, vi!

Deltagarne i leken uppställa sig parvis i tvänne rader midt emot hvarandra: gossarne på en sidan och flickorna på den andra. Då raderna röra sig, hålla de dansande hvarandra i händerna. Gossarne skrida fram mot flickorna och draga sig derefter tillbaka. Derunder sjunges den första strofen. Flickorna närma sig nu gossarne på samma sätt, under det de sjunga andra strofen. Med den tredje strofen göra gossarne sina anbud — hvilka böra vara låga och löjliga för att väcka munterhet —, hvarpå flickorna svara med den fjärde. Nu »rida friarne bort», d. v. s. gossarne

dansa i rad omkring flickorna och sjunga femte strofen. Under sjette strofen närma sig gossarne åter flickorna, hvilka svara med den sjunde. Sedan gossarne med åttonde strofen förnyat sina anbud, och i fall dessa antagits af flickorna — hvilka i sådant fall svara med nionde strofen —, göra gossarne samma tur, som nyss nämndes, omkring flickorna, hvarunder tionde strofen sjunges. Det öfverst stående paret, hvilket frieriet egentligen anses hafva gält, dansar om och ställer sig nederst. Frieriet fortsättes der- efter mellan de öfriga paren, hvilka alla i sin ordning ställa sig nederst. När det vid lekens början öfverst stående paret åter in- tagit sin ursprungliga plats, dansar det uteder hela raden, under det elfte strofen sjunges. De öfriga paren göra på samma sätt, till dess alla dansat om. Då sista paret dansar, sjunges tolfte strofen.

Väfva vallmar.

Väf-va vallmar och slå till - sam-mans och lå-ta skottspolen

gå, gå. Så väf-va de vallmar, Så slå de till-

sammans.

Väfva vallmar och slå tillsammans
Och låta skottspolen gå, gå.
Så väfva de valmar,
Så slå de tillsammans.

De lekande ställa upp sig i tvänne rader: gossarne på ena sidan och flickorna på den andra. Båda raderna träda med raska steg

fram mot hvarandra och derpå tillbaka. En gosse eller flicka, föreställande skottspolen, springer derunder hastigt mellan raderna.

Sedan börjar andra reprisen eller uppräningen. Första paret börjar dansen. Flickan gifver högra armen åt gossen i andra paret och svänger om med honom. Gossen gör på samma sätt med den nederst stående flickan. Derefter mötas de midt på golvet, gifva hvarandra venstra armen och dansa om ett slag. På samma sätt dansar gossen med alla flickorna och flickan med alla gossarne. Mellan hvarje omsvängning med de i raderna stående dansa gossen och flickan med hvarandra. Derefter börjar flickan samma dans med den nedersta i flickornas rad och gossen med den öfverste i gossarnes. När de dansat om med alla, taga de hvarandra i händerna och dansa fram med armarna höjda öfver de andra. De i raderna stående klappa händerna och huka sig ned, så att de dansandes armar räckta öfver dem. Paret ställer sig derpå nederst. Nu börjar andra paret samma tur, och derefter de öfriga, till dess alla paren dansat om med såväl gossarne som flickorna.

Derefter börjar tredje reprisen eller sammanslåendet. De lekande taga parvis hvarandras händer. Det första paret vänder sig mot de öfriga, kryper under det andra parets höjda armar och lyfter sedan armarna öfver det tredje, hvarefter hvarje par omvexlande kryper under och lyfter armarna öfver ett annat. När ett par hunnit längst ned i raden, byter det om händer och fortsätter dansen uppför raden på ofvan nämnda sätt. Detta fortfar, så länge de lekande finna sig roade. Sammanslåendet bör ske fort. Sången fortgår oafbrutet, så länge leken varar.

Räfleken.

Gåsa går på gården och nappar grönt gräs.
Tvi vare den räffen, så falsker han är om sommaren!

En af deltagarne i leken förställer räffen. Han sitter på en sten, om leken utföres i fria luften, på en stol eller dylikt, om han företages inne i rum. En annan, vanligen en flicka, föreställer gåsen och de öfriga hennes ungar. Gåsen och ungarna ställa sig i rad bakom hvarandra, hålla hvarandra i kläderna samt gå vissa hvarf omkring räffen under ofvan stående sång. Derefter stannar raden framför räffen med gåsen främst och ungarna bakom henne. Gåsen frågar: »Är räffen hemma i dag?» Räffen svarar: »Ja!» Gåsen: »Hvad gör han då?» Räffen:

»Han sitter på en sten
Och knaprar sina ben,
Väntar färskt till qvällen.»

Gåsen: »Hvem skall det bli?» Räffen: »Du och dina ungar!»
— Nu springer räffen upp och söker att taga någon af ungarna, hvilket hindras af gåsen, som med utbredda armar ställer sig framför honom och ej får med våld undanskjutas, utan blott genom skyndsamma vändningar förbigås. Emellertid hålla sig ungarna sorgfälligt bakom gåsen; men vid de hastiga krökningar, hvilka sålunda uppstå i raden af de lekande, söker räffen tillfälle att borttaga den ene efter den andre af dem. På detta sätt fortfar leken, till dess hela raden är utödd. Den först tagne blir nästa gång räf.

Jag ser dej.

Jag ser dej, jag ser dej. Ti---ral-la-le-ral-la-le-
 ral-la--le--rej. Jag ser dej, jag ser dej. Ti-
Fine.
 ral-la--le--ral-la--le--rej. Ser du mej, så
 tar jag dej. Ti-----ral-la-la-la--la---la-la-lej. *D.C.*

Jag ser dej, jag ser dej.
 Tirallalerallalerallalerej.
 Jag ser dej, jag ser dej.
 Tirallalerallalerej
 Ser du mej, så tar jag dej.
 Tirallalalalalalalej.

De lekande ställa sig i en rad bakom hvarandra, hvarannan gosse och hvarannan flicka, och vända sig åt samma håll. Under det första strofen sjunges, luta sig den främsta och den eftersta till höger och venster utom linien för att se hvarandra. Sedan denna strof blifvit upprepad tvänne gånger, svarar den eftersta med senare strofen: »Ser du mej, så tar jag dej» m. m., hvarvid den främsta och den eftersta springa fram samt dansa om under förnyadt sjungande af nyss nämnda strof. De derefter i ordningen främsta och sista göra på samma sätt, till dess alla dansat om.

Nigleken.

En person går fram till en annan, som han bjuder upp, i det han niger och sjunger: »Trallalala.» Den andre svarar med en nigning och lika sång, hvarpå den uppbyggande tackar med nigning och sång samt fattar tag i den uppbyggande, som vänder sig om och tager ledningen af leken. Denne bjuder upp en tredje, på samma sätt som ofvan nämnts, och får samma svar; derefter vänder han sig om till den bakom stående med en nigning, och sång, hvarpå denne på samma sätt svarar och nu i sin ordning anför leken. På detta sätt fortgår det, tills alla äro uppbyggda. Mellan hvarje uppbyggning dansas ett eller flere hvarf omkring golfvet, hvarvid andra repisen sjunges. Nigningarna och dansen böra naturligtvis ske fort för att åstadkomma lif och munterhet. Leken slutar äfven med nigningar, hvilka börjas af den siste i raden och fortgå till den först stående och från denne tillbaka till den siste; eller ock liksom linda sig de lekande tätt omkring ledaren, hvilken kryper ut under de andres armar och drager de öfriga med sig. Någon gång upplöses leken i en slängpolska.

Orsanvorsch.

Lifligt.

Mandom, mod och mor - - ske män Fins i gam-la

 f

Sverige än; Kraft i arm och kraft i barm,

p

 pp

Ungdomsvarm i bar-da-larm. Ö-----gon blå

Då och då le i blom-ster--da--lar der.

f
Nord, du jor----dens jät-----te---lem!

pp
Nord, du mil----da hjer-tans hem!

Mandom, mod och morske män
 Fins i gamla Sverige än;
 Kraft i arm och kraft i barm,
 Ungdomsvarm i bardalarn.
 Ögon blå
 Då och då le i blomsterdalar der.
 Nord, du jordens jättelem!
 Nord, du milda hjertans hem!

Toner än från forna dar
Ljuda der i skog och dal,
Vilda som en storm på haf,
Milda som en tår på graf.
Lyssnen då,
Vänner, på
Hemländsk, hundraårig sång!
Lyssnen, älsken, lären den!
Sjungen, sjung den sjelfve se'n!

Anmärkningar.

Sid.

1. *Du gamla, du friska, du fjällhöga Nord.* — Melodien är från Norrland. De ursprungliga orden, hvilka råkat i glömska, ersattes med nya af Rikhard Dybeck.
2. *vän* — fager; älskvärd, god.
- » *ängd* — trakt, nejd.
5. *Neckens polska.* — Enligt en gammal sägen hade en spelmanssläkt i Småland lärt denna melodi af Necken sjelf. Visans ord äro af Arvid August Afzelius. -- *Necken* eller *Strömkarlen* är egentligen den samme som Oden, hvilken efter kristendomens införande i Norden allt mer började betraktas som ett lägre väsende, t. o. m. som den onde sjelf. I folkvisorna och sagorna säges Necken bo i floder, strömmar, sjöar o. s. v., der han med längtan sjunger om förlossning och uppståndelse. Han framställes än såsom en gammal man, vridande vattnet ur sitt gröna skägg, än såsom en yngling med guldlockigt hår och röd mössa. Han är mycket kunnig i strängaspel, hvarför den, som vill lära sig spela riktigt, bör lära af honom. Stundom skildras Necken ock som friare och framställes då klädd som en »vacker herreman». Någon grefve- eller konungadotter, som föraktat trogen kärlek, blir vanligen offret för hans list. Jämför *Grefvens döttrar vid Elfcabolid*.
6. *demantehäll* — häll eller klippta af diamant.
- » *grönan sal.* — *an* är en gammal ackusativändelse för adjektiv i maskulin form; förekommer ofta oriktigt såsom ändelse såväl i den feminina som i den neutrala formen, t. ex. i *blekan liljekind*, *högan loft*, m. fl.
- » *pell* — egentligen ett dyrbart tyg eller täcke, som fordom vid högtidliga tillfällen hölls öfver förnåma personer. På vissa orter är ännu bland allmogen vanligt att under vigseln hålla en brudpell öfver brudparet. Här brukas ordet om himlahvalfvet.
- » *Ägirs döttrar* — vågorna. Ägir eller Age (Ögir eller Öge) var enligt åsatron hafvets gud.

Sid.

6. *nattens drottning* — aftonstjernen. Denna stjärna kallades af forntidens romare Venus, efter namnet på skönhetsens gudinna. Enligt en grekisk-romersk myt hade denna guddomlighet — af grekerna kallad Afrodite — uppvuxit ur hafvets skum. För att smycka den nordiska skönhetsgudinnans, Fröjas, bild lånade den svenske skalden drag från den grekisk-romerska mytologien.
- » *Freja* — eller Fröja, skönhetsens och kärlekens gudinna, åkte i en med katter förspänd vagn. När hon grät, förvandlades hennes tårar till guld.
7. *dväljas* — vistas.
- » *Oden* — den förnämste af de fornnordiske gudarne.
- » *Gimle* — ett i den fornnordiska sången *Valans visdom* förekommande namn på de saliges boning.
- » *Midgårdsormen* — ett af Lokes barn, ett förfärligt odjur, som af Oden kastades i hafvet, der det så växte, att det ringlade sig kring hela jorden och bet sig i stjerten.
- » *skär* — ren, klar.
- » *dagens drott* — dagens herskare, solen.
8. *jungfrun hon skulle sig åt ottesången gå*. — Liksom på många andra ställen i folkvisorna står *sig* här öfverflödigt.
- » *låsen* — i stället för *låset*. Lås är i åtskilliga landskap maskulinum.
9. *båld* — egentligen stark, modig; här vacker, utmärkt.
- » *rosende* — ett nu obrukligt adjektiv, bildadt af *ros*.
- » *lid* — skogbevuxen fjällsluttning, backe. Ordet förekommer ofta i ortnamn. Jämför *Elfabolid* i nästa visa.
- » *stank* — gammal form för *stänkte*.
10. *mjöd* — en i Norden fordom mycket vanlig dryck, brygd af honung och humle.
- » *lyktas* — slutas.
11. *förlofva* — här lofva, utlofva.
- » *spordes* — imperfektum passiv form af *spörja*, förnimma, erfare; fråga.
- » *Necken* — Se anm. till sid. 5, under *Neckens polska*.
- » *spång* — smal bro.
- » *fast* — fort.
- » *bast* — det innersta, närmast veden befintliga lagret af barken.
12. *Skades klagan*. — Melodien tillhör ursprungligen en gammal folkdans. Orden äro af A. A. Afzelius.

Sid.

12. *Skade* — Njords (Njörds) maka var af jätteslägt. Hon trufdes ej tillsammans med Njord i dennes boning vid hafsstranden, utan längtade åter till sitt fädernehem uppe bland fjällen.
14. *älfa* — enligt folktron ett mot gudar och menniskor vänligt sinnadt väsende, boende på den fruktbara delen af jordens yta.
 - » *Bore* — ett slags personifikation af nordanvinden och vinterstormen.
16. *skarlahan* — ett slags dyrbart tyg, vanligen af högröd färg.
 - » *rosende*. — Se anm. till sid. 9.
 - » *trettimila* — af trettio mils längd.
 - » *basun* — ett slags blåsinstrument af metall.
 - » *nämn inte mitt namn*. — Att i striden nämna en kämpes namn ansågs i forntiden menligt för hans kraft, enär man dermed likom vigde honom åt döden.
17. *göras mod* — blifva bedröfvad.
 - » *strida* — i stället för *stridt*, häftigt och ymnigt.
 - » *lacka* — rinna droppvis.
 - » *apelagren* — gren af *apel*, äppleträd.
18. *Hertig Silfverdal*. — Denna visa utgör fortsättning af följande berättelse. Två kämpar, som hade hvar sitt barn, den ene en gosse, den andre en flicka, hade bestämt dessa för hvarandra, när de voro endast två år gamla. Hertig S. mottog af sin fader på hans dödsdag ett halft guldband jämte underrättelsen, att andra hälften egdes af hans utkorade brud. Sedan S. länge förgäfvos sökt henne och hans hofmän visat otålighet öfver giftermålets fördröjande, beslöt han att gå till sin faders graf för att erhålla upplysning.
19. *lag* — samqväm, sällskap.
20. *spörja*. — Se anm. till sid. 11.
21. *Liten Karin*. — I några uppteckningar saknas den sista strofen.
23. *vålla* — orsaka.
24. *derå* — här i betydelsen *deraf*.
26. *spjärna* — sparka.
28. *bära hog till* — älska. Jämför *Så faller min hug till henne i Liten Kerstins bröllop och begrafning*.
 - » *döder*. — *er* är en gammal nominativändelse för maskulina adjektiv, men nytjas stundom oriktigt som ändelse i feminina och neutrala adjektiv.

Sid.

28. *förgyllande* — i stället för *förgylld*.

» *segna* — sjunka långsamt.

30. *såt* — öm, tillgifven.

» *spörja* — Se anm. till sid. 11.

» *timglas* — ett instrument af glas, fordom ofta användt som tidmätare.

» *förgyllande*. — Se anm. till sid. 28.

31. *plä'* — förkortning af *pläga*, bruka.

34. *Jag talar icke mer, än hugen leker till* — jag talar icke mer, än jag har lust till. Jämför uttrycket *det leker mig i hogen*.

» *spörja*. — Se anm. till sid. 11.

» *språng* — en i flere allmogemål bruklig form i stället för *sprang*.

» *men* — skada, fel, hinder.

35. *harm* — ursprungligen sorg; nu förtret.

» *bravad* — trots.

36. *loft* — en på stolpar uppförd byggnad; rum i öfre våningen af ett hus, vind.

» *bur* — jungfrubur. Så kallades i forntiden de ogifta qvinnornas (jungfrurnas) rum.

37. *lydde* — i stället för *lyddes*, lyssnade.

» *led* — väg.

» *men*. — Se anm. till sid. 34.

» *skariakan*. — Se anm. till sid. 16.

39. *sölfspänd* — försedd med silfverspänne. Jämför *gullspänd*.

» *harm*. — Se anm. till sid. 35.

40. *Liten Kerstins bröllop och begrafning*. Märk förändringen i om-qvädet.

41. *stallbroder* — kamrat.

» *Så faller min hug till henne*. — Se anm. till sid. 28, under *bära hog till*.

» *sang* — gammal form för *sjöng*.

43. *kyrkovall* — platsen utanför en kyrka.

» *sang* — Se anm. till sid. 41.

45. *hage* — ursprungligen inhägnad; här och på sid. 91 trädgård, i hvilken betydelse ordet ännu förekommer bland allmogen i södra Sverige. Jämför det danska *have*, trädgård.

» *förmera* — föröka.

» *bom* — förvrängning af det tyska *Baum*, träd.

Sid.

45. *nardus* — gemensamt namn på flere välluktande örter.
 » *saffran* — krydda, som består af märkena på stiftet i saffransväxtens blommor.
 » *kalmus* — en vattenväxt, hvars rot användes till krydda och läkemedel.
 » *gamman* — glädje.
46. *mänen i Ajalons dal*. — Se Josua boks 10: 12, 13.
 » *Saron* — en i det Heliga landet vid Medelhavet liggande dal, bekant för sina sköna liljor.
 » *signets-ring* — ring med sigill.
 » *dess* — här *derför*.
 » *lilium* — latinskt ord, som betyder lilja.
48. *tulla vall* — blåsa i vallhorn; *tulla*, sjunga.
 » *qväda* — sjunga.
 » *loft*. — Se anm. till sid. 36.
 » *vällmar* — egentligen *vadmal*, ett slags groft ylletyg.
 » *sobel* — ett slags pelsdjur, hvars skinn är synnerligen dyrbart; här sobelskinn.
 » *mård* — likaledes ett pelsdjur med dyrbart skinn; här mårdskinn.
 » *gullspänd*. — Jämför *sölfspänd*, anm. sid. 39.
 » *med blida ögon neg* — betraktade med milda ögon.
50. *Inga liten qvarnpiga* — är här upptagen för melodiens skull ehuru innehållet företer stor likhet med föregående visa.
51. *loft*. — Se anm. till sid. 36.
 » *vällmar* — Se anm. till sid. 48.
 » *med blida ögon neg*. — Se anm. till sid. 48.
 » *qväda*. — Se anm. till sid. 48.
55. *förgyllande*. — Se anm. till sid. 28.
61. *vea* — hugga och hemföra ved.
 » *vända slag* — vända det på marken till torkning utbredda höet.
62. *qvillra* — klaga, qvida; säges mest om små barn.
 » *rosende*. — Se anm. till sid. 9.
66. *Värmlandsvisa*. — Orden äro författade af Anders Fryxell till en gammal östgötamelodi.
68. *det förlofvade landet* — det utlofvade landet, Palestina, som blifvit lofvadt åt Abraham och hans efterkommande.
71. *såt*. — Se anm. till sid. 30.
73. *fjär* — förkortning af *fjäder*.

Sid.

73. *vä'r* — förkortning af *väder*.
 » *Dalvisa*. — Melodien är från Dalarna. Orden äro författade på 1600-talet af Anders Wallenius, prost och kyrkoherde i Mora.
75. *formera* — bilda.
 » *Elfvenes dal* — Elfdalen, socken i Dalarna.
83. *strof* — två eller flere rader, verser, ordnade till ett helt.
85. *raska* — springa fort.
86. *galant* — förträfflig, bra; artig.
 » *spörja*. — Se anm. till sid. 11.
87. *tilja* — golfplanka.
 » *tråda* — tråda, trampa. Jämför uttrycket *tråda dansen*.
91. *hage*. — Se anm. till sid. 45.
 » *låge* — eller *låga*, kullfallet träd.
 » *hjonelag* — äktenskap.
 » *såla* — sula.
94. *tilja*. — Se anm. till sid. 87.
 » *socka* — fotbeklädnad af mjukt tyg.
 » I fjärde strofen af *Bro*, *bro bre'a* måste näst sista satsen af melodien utlemnas.
95. *bre'a* — förkortning af *breda*.
 » *naglar* — spikar.
 » *kaflar* — stockar, som bilda en bro. Jämför *kafvelbro*.
 » *appelgrå* — grå med ljusa fläckar.
98. *svinsa och svansa* — svänga bakre delen af kroppen.
99. *tilja*. — Se anm. till sid. 87.
100. *daler* — ett slags mynt af olika värde under olika tider här penning, slant.
102. *laska* — springa smått, lunka.
103. *daler*. — Se anm. till sid. 100.
105. *rosende*. — Se anm. till sid. 9.
107. *kulla* — flicka.
109. *vallmar*. — Se anm. till sid. 48.
 » *skottspole* — ett väfredskap.
114. *Orsamarsch*. — Melodien är en gammal marschmelodi från Orsa i Dalarna. Orden äro af R. Dybeck.
115. *morsk* — hurtig, oförfärad.
 » *bardalarm* — stridslarm.

Innehåll.

	Sid.
Du gamla, du friska, du fjällhöga Nord.....	1.

I.

Neckens polska.....	5.
Den bergtagna.....	8.
Grefvens döttrar vid Elfvabolid.....	10.
Skades klagan.....	12.
Hillebrand.....	14.
Hertig Silfverdal.....	18.
Liten Karin.....	21.
Den underbara harpan.....	22.
Sven i Rosengård.....	25.
Det voro två vänner, två ädela barn.....	27.
Oväntad bröllopgäst.....	29.
Glädjens blomster.....	31.
Lilla Rosa.....	33.
Konungabarnen.....	35.
Liten Kerstins bröllop och begrafning.....	40.
Dufvans sång på liljeqvist.....	42.
Till Österland vill jag fara.....	44.
Liten vallpiga.....	47.
Inga, liten qvarnpiga.....	50.
Kristallen den fina.....	52.
Jungfrun i ängen.....	55.
Och mins du, hvad du lofte mig?.....	57.
Två turturdufvor.....	59.
Den öfvergifna.....	61.
Allt under himmelens fäste.....	62.
Den öfvergifne.....	64.
Värmlandsvisa.....	66.
Friarevisa.....	69.
Bonden och kråkan.....	71.
Dalvisa.....	73.

II.

Höga berg och djupa dalar.....	79.
Så hafre.....	80.
Skära hafre.....	81.
Kom, kom, fager ungersven!.....	83.
Räfven raskar öfver isen.....	84.
Vipp lustigt i gröna dalen.....	85.
Stekta harar, gödda svin.....	87.
Jungfrun går i dansen.....	88.
Ut rider Rodes.....	89.
Det underliga djuret.....	90.
Jag gick mig ut i främmande land.....	92.
Fyra flickor uti en ring.....	93.
Bro, bro bre'a.....	94.
Aborren leker.....	97.
Nisse var en konstiger man.....	98.
Vi gånga oss på tiljor.....	99.
Den vandrande dalern.....	100.
Ungersven tager sig en vän.....	101.
Lussi.....	102.
Det gingo två flickor åt skogen.....	103.
Hök och dufva.....	104.
Kulldansen.....	106.
Simon i Sälle.....	107.
Väfva vallmar.....	109.
Räfleken.....	110.
Jag ser dej.....	112.
Nigleken.....	113.

Orsamarsch.....	114.
-----------------	------

Rättelser.

Sid. 61, takt 10 står

i stället för

» 96 » 9 »

» » »

» 107 » 1 »

» » »

Simon i Sälle

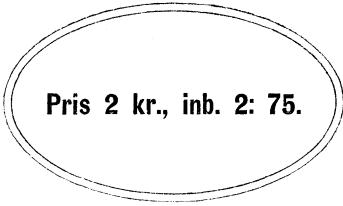
Simon i Sälle

» 10 rad. 11 » lycktes

» » »

lyktes

Smärre oegentligheter äro ej anmärkta.

Pris 2 kr., inb. 2: 75.